N°. 137. A°. 1859.

VRIJDAG 10 JUNIJ.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau : Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een **BIJBLAD**, *bevattende onder anderen de* **Memorie van Toelichting**, *behoorende bij het* **Ontwerp van Wet** tot bekrachtiging der concessie voor de Zuiderspoorwegen.

Uit hoofde van de belangrijkheid der Gebeurtenissen zal van heden af eene AVOND-EDITIE der *Rotterdamsche Courant* des avonds ten Negen ure aan het Bureau der Courant a 10 Cents verkrijgbaar zijn.

KENNISGEVING.

Het HOOFD van het GEMEENTEBESTUUR van *ROTTERDAM* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, op den 31sten Mei ll. zijn executoir verklaard:

Twee Kohieren voor de Belasting op het Personeel, bevattende een- en vierkwartjaars aanslagen, en

Een Kohier van het Patentregt, loopende over het 4de Kwartaal, beide dienst 1858 –59, en behoorende tot de 1ste afdeeling dezer Gemeente;

Dat vermelde Kohieren ter invordering zijn gesteld in handen van den Heer Ontvanger, en ieder daarop voorkomende verpligt is zijnen aanslag op den bij de Wet bepaalden voet te voldoen, en dat heden de termijn van *drie maanden* ingaat, binnen welke de reclames behooren te worden ingediend.

Wordende de Patentpligtigen herinnerd, dat de Patenten, gedurende de eerstvolgende acht *werkdagen, van des voormiddags* negen *tot des namiddags* één *ure, door hen in persoon kunnen worden afgehaald aan het Bureau van Inkwartiering, aan de Kaasmarkt; en dat na dien tijd, ingevolge Koninklijk Besluit van den 17den October* 1820, *de bezorging aan de huizen zal geschieden door de Deurwaarders der Directe Belastingen, welke daarvoor voor ieder patentblad* tien *Cents zullen mogen vorderen.*

Rotterdam den 7 Junij 1859.
Het Hoofd van het Gemeentebestuur voornoemd,
J. F. HOFFMAN.

BUITENLAND.

LONDEN den 8 Junij.

Men kan niet nalaten te erkennen dat de Troonrede met veel beleid gesteld is, zoodat zij dan ook een diepen indruk op het Parlement heeft gemaakt. De Ministers hebben getracht de Oppositie hare twee sterkste wapenen te ontnemen: want de onzijdigheid is zoo sterk verkondigd als zelfs de heer Bright het zou hebben kunnen doen, en wat de Parlementaire hervorming betreft, daarvan wordt insgelijks gesproken zoo als de Oppositie zelve het gedaan zou hebben, namelijk door te kennen te geven dat deze Zitting, die hoogstens nog slechts twee en eene halve maand duurt, te kort is om eene zoo gewigtige aangelegenheid grondig te behandelen, zoodat zulks tot februarij 1860 zal moeten worden uitgesteld. Echter is het nog ver van zeker dat de Oppositie voor deze beweegredenen bukken zal, maar wel acht men het mogelijk dat de Koningin, moeten de tegenwoordige Ministers vallen, noch lord Palmerston noch lord Russell aan het bewind roept, maar een meer onzijdig Staatsman met de vorming van het Kabinet belast.

— In het finantieel overzigt van den Times wordt het gerucht vermeld dat de nationale militie eerlang onder de wapenen zal geroepen worden.

— De Times rept met geen enkel woord van de zending, waarmede Prins Esterhazy naar Londen zou komen. De Morning Post zegt dat men die zending in verband brengt met eene poging om Engeland en Pruissen te bewegen tot het hervatten hunner bemiddeling. Deze zou, volgens het blad, in de tegenwoordige omstandigheden op buitengewone zwarigheden stuiten, die bijna onoverkomelijk zouden blijken, wanneer ze door Staatslieden van de kracht van lord Malmesbury overwonnen moesten worden.

— De Morning Post en de Daily News beide juichen in de overwinning der Geallieerden bij Magenta. Laatstgenoemd blad beklaagt echter de noodzakelijkheid van zooveel menschenoffers. Daarmede wil het niet zeggen dat het „ter wille van Oostenrijk" treurt, want Oostenrijk alleen is verantwoordelijk voor al het bloed dat in dezen oorlog vergoten wordt. Wanneer het wijs is, zal het zich uit den oorlog en „in het algemeen uit Italië" terug trekken. Eene halve oplossing der Italiaansche questie, zegt voorts de Daily News, zou niet duurzaam zijn, een gebrekkige vrede zou zoo veel zijn als eene bekentenis dat het ten hemel schreijende bloed te vergeefs werd vergoten.

— Het Engelsch eskader, onder de bevelen van den admiraal Fonshaw, uit 8 linieschepen bestaande, heeft den 31 mei de haven van Malta verlaten; men vermoedde dat Napels de bestemming er van was.

PARIJS den 8 Junij.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Officiële berigten omtrent de bijzonderheden van den slag van Magenta ontbreken nog, maar verschillende verhalen zijn in omloop en particuliere brieven zijn de voorloopers der officiële mededeelingen. Ziehier wat mij omtrent den strijd bekend is: zoo op het oogenblik zag ik een brief, met potlood op het slagveld zelf geschreven en waaruit ik de navolgende bijzonderheden heb geput. Het is de Keizerlijke garde, die het eerst over de Tessino is getrokken: naauwelijks had zij post gevat op Lombardysch grondgebied, toen zij regts door den generaal Giulay en links door den baron von Hess werd aangevallen: een derde Oostenrijksch korps bevond zich nog aan deze zijde van de Tessino, in de nabijheid van het meer Maggiore. Het is dit korps, 5000 man sterk, dat de wapenen heeft nedergelegd. De Keizerlijke garde stond dus alleen, zonder geschut, tegenover een vijand, die voorzien was van eene geduchte artillerie. Gedurende vier uren heeft zij den schok doorgestaan, en welligt zou zij in 't eind toch zijn bezweken, wanneer de generaal Mac Mahon niet ware opgerukt en een heftigen aanval had gedaan op het korps van den generaal Giulay. Deze meende dat hij te doen had met het gros van het Fransche leger en liet zijne troepen retireren, welke beweging gevolgd werd door den baron von Hess. Het schijnt zeker, dat de verliezen der Oostenrijkers ontzettend groot zijn: ook die der onzen zijn zeer aanzienlijk. De generaal Mac Mahon is op het slagveld tot maarschalk en hertog van Magenta benoemd. Dit is de derde verheffing in den hoogen adelstand tijdens het tweede Keizerrijk: de graaf de Persigny, de hertog van Malakoff en de hertog van Magenta.

De overwinning is levendig betwist geworden. Van daar dan ook dat sints twee dagen geruchten, die min of meer verontrustend waren of althans de gevolgen der zegepraal merkelijk wijzigden, rondliepen. Reeds gisteren schreef ik daaromtrent. De uitwerking heeft zich op de Beurs doen gevoelen, die heden in eene zeer flaauwe stemming opende. Men grondde zich op de zinsnede in de troonrede van Koningin Victoria ten aanzien van de buitengewone wapeningen en men vond daarin aanleiding tot vrees. Tegelijkertijd bragt de Belgische Indépendance eene depêche, waarin gemeld werd dat de generaal Clam Gallas, juist bij tijds op het slagveld aangekomen, de Geallieerden naar de overzijde van de Tessino had teruggeworpen. De beursbezoekers waren dien ten gevolge zeer ongerust en het is daarom dat van wege de Regering ongeveer ten drie ure eene depêche werd aangeplakt van den majoor-generaal, inhoudende dat de Keizer en de Koning van Sardinië hun intogt deden in Milaan te midden van het gejuich der feestvierende bevolking. Intusschen werd de vroegere indruk niet geheel uitgewischt en de Beurs sloot met eene daling van 60 c.

De Regering is voornemens om met grootere gestrengheid dan ooit te voren de verspreiders van valsche nieuwstijdingen te vervolgen. Gisteren heeft men zekeren A. Chatelain tot eene maand gevangenisstraf en 500 francs boete veroordeeld, omdat hij gezegd had dat de Koningin van Engeland den Keizer wel zou weten te beletten van verder te gaan dan Milaan. De man die niets had medegedeeld dan een uit de lucht gegrepen gezegde heeft voor de anderen geboet.

Ook in de departementen worden de bladen der republikeinsche oppositie en der legitimistische partij ijverig bewaakt. Bij een besluit van den minister van binnenlandsche zaken, gecontrasigneerd door den heer de la Guerronnière (deze is een oud-legitimist), is het legitimistisch blad L'Espérance du peuple voor twee maanden geschorst, onder beschuldiging van haat tegen de Regering op te wekken en de regten aan te tasten, welke door de Constitutie aan den Keizer zijn verleend.

Uit Parijs zelf is weinig nieuws te melden dan alleen dat de geestdrift des volks met elken dag schijnt toe te nemen. De huizen blijven versierd met de Italiaansche en Fransche kleuren en geheel Parijs is des avonds geïllumineerd.

Eerstdaags moet hier een gedeelte der Oostenrijksche gevangenen doortrekken, die naar het departement de l'Eure worden verzonden. De maarschalk Pelissier is in den avond van den 6 dezer te Nancy aangekomen.

De graaf Pourtalès, gezant van Pruissen, is hier teruggekomen, maar zonder zijne familie, hetgeen tot min gunstige onderstellingen aanleiding geeft. Omtrent de zending van graaf Esterhazy naar Londen is men hier nog in het onzekere.

De zitting van den Senaat is gesloten. Alvorens de minister van Staat het daartoe betrekkelijk besluit der Keizerin voorlas, heeft de president, de heer Troplong, onder luide toejuiching der vergadering, met eenige woorden vol geestdrift en warmte, melding gemaakt van de roemrijke krijgsbedrijven van den Keizer en het Fransche leger in Italië. Hij verklaarde dat Napoleon III waarschijnlijk, nog vóór de Zitting werd hervat, Italië zou hebben bevrijd van de vreemde overheersching, en zinspeelde daarbij op de gematigdheid, regtvaardigheid en menschelijkheid, welke men bij den overwinnaar mogt verwachten.

— Men verzekert dat er tegenwoordig in onze havens 120 kanonneerbooten met platten bodem worden gebouwd, die elk van een getrokken vierponds stuk geschut zullen voorzien zijn. Deze booten zouden bestemd zijn om de Adda, de Etsch en de Mincio te bevaren. Daarenboven worden er 40 stoomschepen gebouwd, bepaaldelijk voor het vervoeren van troepen bestemd en elk 1000 man kunnende overbrengen. Al deze vaartuigen moeten vóór het einde van julij of in het begin van augustus voltooid zijn.

— De tijding der overwinning van het Fransche leger heeft in de verschillende groote steden van het Land, zooals te Straatsburg, Lyon, Marseille, Nantes, Rennes, Metz enz., een even grooten indruk gemaakt als te Parijs. Overal heeft zich de geestdrift lucht gegeven in het feestelijk versieren en illumineren der huizen.

— Onder de bijzonderheden, die nu reeds, ofschoon van eene vrij partijdige zijde, omtrent de jongste gebeurtenissen op het oorlogstooneel, worden gemeld, behoort ook dat de nederlaag door de Oostenrijkers geleden eene groote verslagenheid onder hunne troepen heeft te weeg gebragt. Zij zouden in groote wanorde terugtrekken en een aantal deserteurs zouden zich dagelijks bij het leger der Geallieerden aanmelden.

Volgens dezelfde berigten heeft de Keizer, onder wiens persoonlijke leiding de militaire bewegingen plaats grepen, eene groote mate van koelbloedigheid en kalmte, gepaard aan rustelooze bedrijvigheid ontwikkeld. Zijne gezondheid laat niets te wenschen over; hij vertoont zich overal en bestuurt alle bewegingen. Den 7 dezer, des morgens ten 4 ure, was Keizer Napoleon ijverig bezig met in persoon het binnenrukken van het laatste korps in Lombardije te bespoedigen.

— Het is niet de generaal Mellinet die, zoo als verkeerdelijk was gemeld, in den slag van Magenta werd gewond, maar de (Fransche) generaal Wimpfen, hetgeen echter dezen niet heeft belet aan het hoofd van zijne troepen aan den strijd deel te nemen.

— Na de verwarde en niet zelden tegenstrijdige berigten, die omtrent den avontuurlijken togt van Garibaldi in het noorden van Lombardije in omloop zijn geweest, kan een meer aaneengeschakeld en volledig verhaal van zijne operatiën niet anders dan welkom zijn. Zijn zegetogt te midden der opgestane bevolkingen is bekend. Hij had Varese genomen, Como veroverd, het versterkte plateau van Camerlata bestormd, en was in de rigting van Milaan voortgerukt, — het al tot groote onrust van de Oostenrijkers, zoo als blijken kan uit de proclamatie, door den generaal Giulay aan de opgestane bevolking gerigt.

Niet dat het Oostenrijksche leger vreesde zijne achterhoede door Garibaldi bedreigd te zien; daartoe waren diens strijdkrachten te gering, maar overal zag men als 't ware de Italiaansche driekleurvlag op de schreden der vrijscharen als uit den grond oprijzen. Garibaldi moest dus tot elken prijs worden teruggeworpen; trouwens hij werd noch ter regternoch ter linkerzijde ondersteund en zou gemakkelijk in het gebergte zijn terug te drijven.

Deze taak werd opgedragen aan twee korpsen, waarvan het eene dadelijk van Mariano op Como marcheerde, langs den grooten weg, terwijl het andere onder de bevelen van den generaal Urban den weg koos, die van Milaan naar Varese voert. Dit laatste korps, 8000 man sterk, had 16 stukken geschut bij zich. Garibaldi begreep dat men hem op die manier kon afsluiten, hij rukte snel naar Varese op en in den nacht van daar naar Laveno, daar hij hoopte zich bij verrassing van die plaats te kunnen meester maken en zich aldus van een toevlugtsoord aan het meer te verzekeren.

Deze aanval had den 2 junij plaats en viel ongelukkig uit voor de vrijscharen. Drie uren lang

Muziekale Statistiek.

Beschouwingen omtrent den toestand van het Rotterdamsche Muziekwezen gedurende het afgeloopen wintersaizoen,

door

W. F. THOOFT.

IV.

Het Orchest. De muziek der Schutterij. De Cafés chantants. De Doele. Slot.

Veel van hetgeen wij bij de beschouwing van ons tooneelwezen gezegd hebben, is ook op het orchest toepasselijk. Bij het groote aandeel, hetwelk de Toonkunst thans in het maatschappelijk leven is begonnen te nemen, zijn fiksche orchestkrachten voor iedere groote stad onontbeerlijk. Dewijl nu door het langzamerhand uitsterven der dilettant-orchesten de behoefte grooter is geworden, en daarentegen de eischen, welke men aan de muziekale uitvoeringen stelt, dagelijks toenemen, zoo worden er dubbele zorgen vereischt om een goed bezet orchest te kunnen bezitten.

Wij hebben reeds in onze voorgaande artikelen doen zien, hoe gering de band van studie en hoe onvoldoende derhalve ook de geldelijke verdiensten gedurende den winter voor het strijkorchest zijn. Daarbij komen nog andere omstandigheden, welke het bestaan van een orchest bemoeijelijken. Niet alleen heeft het reeds vermelde overhand nemen van het pianospel nadeelig op het orchestwezen gewerkt, maar ook zijn de dilettant-orchesten langzamerhand verdwenen, en de lessen op orchest-instrumenten, welke voor de muziekanten een bestaan konden opleveren, hebben dien ten gevolge grootendeels opgehouden.

Het gevolg van dit alles is, dat ons strijk-orchest verre van voltallig is, en daar de onvolledige bezetting bij alle opera-voorstellingen en concerten steeds geducht gevoeld is geworden, zoo wordt het thans tijd de handen aan het werk te slaan, om in dit gebrek te voorzien.

Tot nog toe heeft men zich vergenoegd het orchest met Haagsche meesters aan te vullen, doch hier vinden wij weder alle de gebreken terug, welke wij aangaande het tooneel-communisme reeds hebben opgesomd. De tijdelijke hulp uit 's Hage vordert geduchte geldelijke offers, terwijl daardoor geene morele verbetering kan worden aangebragt. Eene vergelijkende onkostenrekening van eenige onzer muziekale uitvoeringen met die van 's Hage en Amsterdam zoude zulks voldingend kunnen bewijzen. Neemt men nu nog in aanmerking, dat voor hetzelfde geld, hetwelk thans éénе repetitie met vreemde hulp kost, bijna twee repetitien met een eigen volledig orchest zouden kunnen gehouden worden, zoo kan men nagaan, hoe de studie daaronder lijden moet.

Behalve, dat nu de medewerking van Haagsche meesters dit gebrek aan studie niet kan vergoeden, zoo zal men daardoor zorgeloos geworden bij eventuële sterfgevallen of andere verliezen in ons orchest de zaak hoe langer hoe meer zien verergeren. *Onze muziekuitvoeringen zullen in kostbaarheid toenemen en in waarde verminderen.*

Reeds hebben wij sedert een jaar eenige verliezen in ons orchest geleden, waaronder den fagotist Copper, een' onzer beste orchest-leden, door vertrek naar elders. Nog andere leden zijn tot meergevorderden leeftijd gekomen, zoodat de vooruitzigten voor ons instrumentale muziekwezen inderdaad zeer ongunstig zijn. Wat kunnen wij thans aanbieden, om opengevallen plaatsen te bezetten? Veel te weinig om op zichzelven een eenigzins vast bestaan te kunnen opleveren.

En vragen wij nu: „Wat is er in de laatste jaren ten behoeve van het orchestwezen gedaan?" dan moet, op ééne uitzondering na, het antwoord ongunstig zijn.

De eer van deze enkele uitzondering komt toe aan de officieren der schutterij. Deze toch hebben door de oprigting der societeits-concerten in het Park de inkomsten van hun muziekkorps aanzienlijk vermeerderd, en daardoor den eersten grondslag gelegd tot een eenigermate vast bestaan voor het Rotterdamsche orchest.

Evenwel, daarmede is de zaak nog niet afgedaan, en het ware zeer te wenschen geweest, dat men tijdig genoeg had ingezien, dat zonder andere hulp de officieren der schutterij onmogelijk het bestaan van een orchest kunnen guaranderen. De eene hand had hier de andere moeten schoon wasschen. Doch zoo als de zaken nu staan zijn de officieren nog zeer afhankelijk, en kunnen zij geene engagementen met buitenaf wonende kunstenaars aangaan, zoolang de winterverdiensten voor ons orchest niet beter worden. Daardoor is niet alleen het versterken van ons muziekkorps maar ook het bezetten van opengevallen plaatsen uiterst bezwaarlijk. Men moet wel inzien, dat het veel moeijelijker is met dezelfde middelen eene goede schutterij-muziek daar te stellen dan eene goede militair-muziek, dewijl de militaire muziekkorpsen voor een gedeelte van 's Landswege voeding, kleeding en huisvesting genieten, waarvan bij de schutterij geen sprake kan zijn. Het eenige, wat de officieren thans tot instandhouding van het muziekkorps kunnen doen, is zorg dragen voor de geregelde opleiding van een zeker aantal élèves, en zoo mogelijk eene verhoogde subsidie van stadswege aanvragen. Ongaarne vorderen wij in de tegenwoordige omstandigheden buitengewone geldoffers van de gemeentekas, doch ook andere gemeenten hebben reeds begrepen, dat het bezit van een orchest-personeel zonder ondersteuning van Regeringswege onmogelijk is. Zoo heeft o. a. de stad Delft hare uitgaven voor de muziek reeds op *f* 2500 gebragt. Ook verdienen de uitgaven, welke de officieren zich voor de muziek moeten getroosten, allezins ruimere ondersteuning. Wat nu de zamenstelling van het muziekkorps betreft, zoo kan het ensemble der koperinstrumenten als voldoende beschouwd worden, doch de houten blaas-instrumenten zullen nog aanzienlijk versterkt moeten worden. Met genoegen vernemen wij, dat men eerlang tot eene betere zamenstelling der programma's voor de Woensdag avond-uitvoeringen zal kunnen overgaan. Ofschoon men van militaire muziek geene strenge rigting verlangen mag, zoo heeft toch de heer Dunkler altijd eene keur van muziekstukken voor de avond-uitvoeringen weten te bewaren, en het is juist aan deze omstandigheid, dat het muziekkorps der Grenadiers grootendeels deszelfs roem te danken heeft. Wordt dit goede voorbeeld hier nagevolgd, dan zullen ook onze avond-uitvoeringen belangrijk daarbij winnen.

Gaan wij thans na, op welke wijze de toestand van het strijk-orchest zoude kunnen verbeterd worden. Het gemis eener vaste opera is voorzeker in dit opzigt een groot struikelblok. Dit is echter nog geene reden, om alle andere middelen van herstel onbeproefd te laten. Ook moet men zich van het bezit eener eigene opera in dezen niet te veel voorstellen, want al is het waar, dat het bestaande orchest daardoor eene betere positie zoude verkrijgen, zoo blijft het toch nog eene uiterst gewaagde gissing, of wij daardoor wel rijker aan orchestkrachten zouden worden. De opera-directeur, die hier geheel voor eigen rekening eene reeks van voorstellingen opent, zal zich waarschijnlijk met een klein orchest van 32 man vergenoegen. Wilde men zich dus van een goed bezet opera-orchest verzekeren, dan zoude men in ieder geval eene zekere getalsterkte van het orchest als voorwaarde van concessie voor den tooneel-directeur verpligtend moeten maken, doch dit kan niet gedaan worden, zonder den directeur voor zijne onderneming eenige guarantie te stellen. In de tweede plaats is een opera-orchest nog niet sterk genoeg voor Concert- en Oratorium-orchest; zoodat om alle de benoodigde orchestkrachten te bezitten men nog van andere kanten zal moeten medewerken, om tot een goed resultaat te geraken.

In de meeste groote steden van Duitschland vindt men, behalve het opera-orchest, nog verscheidene kleinere Musard-orchesten, welke met het eerstgenoemde vereenigd een sterk bezet concert-orchest vormen. Van dergelijke orchesten bezit Leipzig vijf, Dresden vier, Hamburg, Berlijn en Weenen nog meer! Amsterdam heeft door de onderneming van den heer Eduard Stumpff veel aan orchestkrachten gewonnen, en bezit nog andere tuin-orchesten bovendien. In dit opzigt is Rotterdam al zeer ongelukkig geweest. Groote lokaalhouders hebben geen ondernemingsgeest getoond, terwijl de kleinere lokaalhouders van lateren tijd eene verkeerde rigting zijn ingeslagen. Wel hebben onze meesters dit gebrek trachten te vergoeden door de oprigting der gezelschappen Cæcilia en Réunion Musicale (zelfs is het gezelschap Caecilia reeds van ouden datum), doch de uitvoeringen dezer gezelschappen zijn door de burgerij op verre na niet genoeg gewaardeerd geworden, zoodat ook dit tot versterking onzer orchestkrachten nog niets heeft kunnen

lieten zij zich met heldenmoed neerschieten onder de wallen der forten zonder te kunnen vorderen. De Oostenrijkers waren slechts 1500 man sterk, maar de forten waren voorzien van 38 stukken geschut, waartegenover de aanvallers niets hadden dan de bajonet. Intusschen werd hier ten slotte een van de wonderen van den heldenmoed verrigt. De aanval werd vóór het aanbreken van den dag gestaakt; de kolonnes van aanval werden op nieuw geformeerd. Tegenover Laveno ligt het fort San Michele, hetwelk den toegang tot de vesting verdedigt, en welks vuur zich kruist met dat van eene aarden batterij op den regteroever. Tegen dit fort San Michele waren voornamelijk de aanvallen der vrijscharen gerigt. Na eene heldhaftige worsteling werd in 't eind het fort genomen, maar de overwinnaars konden er zich niet handhaven daar het aan de zijde der vesting open lag en bestreken werd door het vuur uit de bovenstad. Het was tengevolge van deze pogingen, dat eenige ontmoedigde vrijwilligers zich aan de Zwitsersche grenzen als deserteurs vertoonden en daar verkondigden dat Garibaldi was verslagen, terwijl zij natuurlijk den ondervonden tegenspoed op de gewone Italiaansche manier overdreven.

Daarnaar geleek het intusschen geenszins, want dien eigen avond (den 3 junij) verzamelde Girabaldi wederom zijn klein korps en rukte stoutmoedig naar Varese op, dat op dit oogenblik door de Oostenrijkers bezet was, die er zich hadden gevestigd, toen zij de plaats verlaten vonden. Zij stonden op het punt de stad ter plundering over te geven, daar zij de geheele betaling van eene buitengewoon hooge retributie niet hadden kunnen verkrijgen.

Verrast door den plotselingen aanval van Garibaldi, verlieten zij in wanorde de stad, en hielden slechts stand toen zij een eind weegs gevorderd waren op den weg in de rigting van Bizzazora.

— Eene depêche uit Madrid van eergisteren zegt dat de Prins van Wallis zich naar Engeland had ingescheept. — De tijdingen wegens de overwinningen der Geallieërden in Italië hielden de algemeene aandacht in hooge mate bezig. Aan de gelukwenschingen die de Fransche en Piemontesche Gezanten te Madrid ontvingen scheen geen einde te zullen komen.

KEULEN den 8 Junij.

Terwijl de oud-Pruissische partij in haar orgaan, de Kreuz-Zeitung, niet onduidelijk te kennen geeft dat Pruissen verpligt zou zijn: „Lombardije voor Oostenrijk te heroveren." blijven de meeste andere Pruissische bladen met kracht hunne stem tegen deze beschouwingswijze verheffen. Zelfs de conservative partij meent dat er onmogelijk sprake kan zijn van een werkdadig optreden van Pruissen, voor dat de linie van de Mincio onhoudbaar bleek te zijn. Wel mogen de gemoederen zijn geschokt geworden door de tijding van den intogt der Geallieerden in Milaan, de mobielmaking van het Pruissische leger is in geen geval te verwachten voor dat Mantua gevallen is. Elke voorbarig ondernomen oorlog zou aan Pruissen de afkeuring van Engeland en van de geheele wereld op den hals halen, terwijl hij ons tevens met de vijandschap van Rusland bedreigen zou. Maar zelfs reeds een oorlog met eene groote zeemogendheid, zonder de hulp van onzen ouden bondgenoot Engeland, zou de vreeselijkste ramp zijn, die Pruissen kon treffen. Men hoopt dan ook dat de Prins Regent en het vrijzinnige Ministerie zich niet zullen laten verleiden om zulke verderfelijke dwaalwegen te betreden.

— De inschrijvingen voor de nieuwe Pruissische leening gaan bijzonder druk. Van het buitenland neemt Nederland, tot heden de hoofd-stapelplaats van Oostenrijksche papieren, het meeste deel aan de leening; het huis Hope te Amsterdam heeft voor een millioen doen inschrijven. Door zeven Berlijnsche huizen is gezamenlijk voor een bedrag van vijf millioenen ingeschreven. Ook de kleine kapitalisten nemen ijverig deel, zoodat deze leening, naar men zich vleit, zal volteekend zijn, zonder de geldmarkt te hebben gedrukt.

— Uit Frankfort wordt geschreven dat de militaire commissie, in wier handen gesteld is het voorstel van Hannover, ten einde daaromtrent bij de Bondsvergadering te rapporteren, den 6 dezer eene langdurige zitting hield, waarin dit onderwerp aanleiding gaf tot breedvoerige discussien. In diplomatieke kringen wordt verzekerd dat zich bij de Midden-Duitsche Staten reeds eene bepaalde neiging heeft geopenbaard, om het door Pruissen verlangde initiatief in militaire aangelegenheden in te willigen, terwijl de bezorgdheid dat het komen zou tot het sluiten van afzonderlijke verdragen tusschen Oostenrijk en de Staten van Midden-Duitschland, met het doel om de Oostenrijksche bezittingen in Italië te waarborgen, meer en meer op den achtergrond schijnt te treden. De ernst van den toestand en het betere begrip omtrent de voornemens van Pruissen, in verband met zijne trouw aan de wetten van den Bond, hebben daartoe veel bijgedragen, terwijl bovendien door het Russische Kabinet de verklaring moet zijn afgelegd, dat het niet onzijdig kon blijven, wanneer de Duitsche Bond een werkzaam aandeel in den oorlog mogt nemen. Door de militaire commissie is besloten deze zaak te verdagen tot de aankomst van den nieuwen Oostenrijkschen Gezant bij de Bondsvergadering.

— De Wiener Zeitung deelt drie stukken mede, geteekend door den Groothertog van Toskane, (manupropria) en gedagteekend, het eerste Ferrara den 1 mei, het tweede Weenen 21 mei, en het derde Weenen 28 mei. De Groothertog verklaart dat de Toskaansche opstandelingen, op inblazing van Sardinië, hem hebben willen dwingen den oorlog te verklaren aan Oostenrijk, maar dat hij er de voorkeur aan heeft gegeven, Toskane te verlaten. Hij protesteert tegen „het gezag dat Koning Victor Emmanuel zich in Toskane heeft aangematigd," en hij rigt aan de Mogendheden, die de tractaten van 1815 hebben onderteekend, zijn protest „tegen hetgeen er, na zijn vertrek, in Toskane geschied is, tegen de opzettelijke schending van alle goddelijke en internationale wetten."

PER TELEGRAAF.

LONDEN den 9 Junij.

De Times ziet de eenigst mogelijke oplossing van het Italiaansch vraagstuk die door Engeland gebillijkt kan worden in eene onafhankelijkheidverklaring van Italië, waarbij Lombardije zijne eigene Regering, onder de bescherming der groote Mogendheden, erlangen zou, terwijl Parma, Modena en Toskane vrij in de keuze van hunne Regering blijven zouden.

(*Andere depêche.*)

De bank heeft heden haar disconto van 3½ pct. tot 3 pct. verminderd.

Er is besloten tot het oprigten van eene nieuwe maatschappij tot het daarstellen der telegrafische gemeenschap tusschen Amerika en Engeland. De aandeelen zullen worden uitgegeven tot een bedrag van £ 5 ieder.

Sedert gisteren is de telegrafische gemeenschap met Aden voltooid.

WEENEN den 8 Junij.

De Oesterr. Correspondenz verzekert, op grond van geloofwaardige berigten, dat de luitenant veldmaarschalk Urban met zijne troepen den terugtogt over Cassano gelukkig bewerkstelligd heeft.

TRIEST den 8 Junij.

Eene Grieksche stoomboot is van Konstantinopel hier aangekomen; de vaart zal regelmatig om de veertien dagen plaats hebben.

BERN den 9 Junij.

De Zwitsersche Bondsraad heeft de onverwijlde wapening der vesting Luziensteig en van de grenzen tusschen Graauwbunderland en Oostenrijk bevolen, en bespoedigt de voltooijing der vestingwerken van Saint Maurice en in het kanton Walliserland.

TURIJN den 8 Junij.

Nadat de Keizer en de Koning heden morgen ten acht ure hunnen intogt te Milaan gedaan hadden, is de minister graaf Cavour heden avond insgelijks derwaarts vertrokken.

MILAAN den 8 Junij.

(*des avonds.*)

De maarschalk Baraguay d'Hilliers heeft Marignan, dat op den weg naar Lodi is gelegen, en waar de Oostenrijkers zich hadden verschanst, aangetast en deze plaats, met een gering verlies aan manschappen, op den vijand veroverd.

CORFU den 3 Junij.

Een Turksch eskader is hier ter reede gekomen.

ATHENE den 2 Junij.

Op eene interpellatie, welke in de Kamer van Volksvertegenwoordigers tot haar gerigt werd, ten aanzien van de politieke gedragslijn, welke zij voornemens was te volgen, heeft de Grieksche Regering verklaard, dat Frankrijk, zoowel als Engeland en Rusland, den raad hadden gegeven aan Griekenland om zich geheel buiten de tegenwoordige verwikkelingen te houden en eene strikte neutraliteit in acht te nemen. De Regering protesteerde echter bij die gelegenheid tegen de verdenking van geheime sympathiën te voeden jegens Oostenrijk en verklaarde dat het Grieksche Volk steeds erkentelijk zou blijven voor hetgeen Frankrijk voor zijne vrijheid had gedaan.

BATAVIA den 23 April.

(Per Overland-Mail.)

Er zijn ongunstige geruchten in omloop nopens den toestand der troepen te Boni, welke veel door ziekte schijnen te lijden.

Te Banjermassing hebben eenige oproerige bewegingen plaats gehad.

Koffij ontbreekt.
Suiker n.⁰ 16 *f* 18½.
Rijst. Blanke *f* 150.

Vrachten. Naar Nederland nominaal, naar het Kanaal £ 1, naar China D. 0.25.

Wisselkoers. Naar Nederland *f* 99½. Op Londen *f* 11.50.

AANGEKOMEN SCHEPEN:

Concurrent, T. D. de Wit,	Amsterdam
Johanna Catharina, J. L. Besseling,	Liverpool
Phoebus, J. G. de Roever,	Singapore
Julie Claire, A. van Oosteroom,	Amsterdam
Baron van Hardenbroek, H. C. A. Henny,	dito
Jan van Brakel, C. Verhey,	Japan
Anna Digna, C. Ouman,	Melbourne
Bommelerwaard, F. H. A. Loos,	Hong Kong
Amicitia, D. Gaaff,	Melbourne
van Galen, J. R. Smit,	Japan
Drie Vrienden, D. E. Nolting,	Amsterdam

Anjer gepasseerd:

Aldebaran, B. G. Meyboom,	Port Philip n. Java
Atalante, W. L. Hartmans,	Rott. n. Batavia
Stad Leyden, A. Dekker,	Amst. n. Singapore

CALCUTTA den 3 Mei.

Brieven uit Hong Kong van den 3 april deelen mede dat de Regering er zich tegen verzet dat de ambassadeurs der Westersche Mogendheden hunne residentie te Pekin vestigen.

De algemeene toestand in Indië blijft altijd nog van zeer ernstigen aard. Vier gevechten, die tegen de opstandelingen werden gevoerd, zijn zonder belangrijke gevolgen gebleven.

LONDEN den 9 Junij.

KOFFIJ zeer vast; Ceylon 70/6 a 72/6. — SUIKER iets hooger. — THEE vast. — RIJST stil. — OLIEN. Lijn- 28/6, Raap- 37/, Patent- 41½. — TALK in loco 55/. — IJZER hooger, 49/. — Ter veemarkt waren heden aangevoerd 869 Runderen, 8450 Schapen en Lammeren, 338 Kalveren en 210 Varkens. Prijzen onveranderd.

LIVERPOOL den 9 Junij.

KATOEN. Heden werden afgedaan 5000 b. tot onveranderde prijzen.

ANTWERPEN den 9 Junij.

KOFFIJ en SUIKER vast. — GRANEN. Witte Tarwe *f* 11¼; Roode idem *f* 11. Rogge *f* 6¼.

BERLIJN den 9 Junij.

GRANEN. Rogge per Junij 39/; Herfst 39¼. — OLIE 9⅜; Herfst $10\frac{1}{3}$. — SPIRITUS. Junij 20½.

PARIJS den 9 Junij.

Frankrijk 3 pc. 62.40; Cred. Mob. 632. Spanje 1½ pc. 28; dito Binnenl. 3 pc. 38.

LONDEN den 9 Junij.

De 3 pc. Gecons. 93⅝. Rusland 4½ pc. 94½. Spanje 1½ pc. 29; dito Buitenl. 3 pc. 41¾. Portugal 3 pc. 42¼. Mexico 3 pc. 18. Grenada 3¼ pc. 16¼. Venezuela 4½ pc. 38½ a 39½; dito Uitgestelde 16½ a 17. Holland 4 pc. 96. Illinois Shares 56 a 57; dito Bonds 71 a 73.

WEENEN den 9 Junij.

Nationale Metalliek 5 pc. 68.90. Metall. 5 pc. 62.30. Wissel Londen *f* 145.

FRANKFORT den 9 Junij.

Nat. Metalliek 45⅜; Metalliek 40¾. Spanje 1½ pc. 27⅜; dito 3 pc. 35½.

ANTWERPEN den 9 Junij.

Spanje 1½ pc. 28; dito Binnenl. 3 pc. 38¼. Metall. 5 pc. 42⅛; dito Nationale 5 pc. 46¼.

(*Latere Depêches.*)

PARIJS den 9 Junij.

Heden is alhier de navolgende depêche ontvangen, die dezen morgen uit Milaan werd afgezonden:

„De Keizer aan de Keizerin!

„Te Marignan is op nieuw eene schitterende zegepraal door onze troepen behaald.

„De bijzonderheden ontbreken nog.

„Wij weten alleen dat het legerkorps van den generaal Benedek is teruggeworpen en dat de onzen 1200 krijgsgevangenen hebben gemaakt."

TURIJN den 9 Junij.

Officieel Bulletin.

Gisteren hebben de Geallieerden eene nieuwe overwinning behaald. Zij hebben den vijand, die zich te Melignano had verschanst van daar verjaagd.

Bijzonderheden ontbreken.

Volgens het rapport der Oostenrijkers hebben zij zich van Belgiojoso en Pavia teruggetrokken.

BERN den 9 Junij.

Heden morgen ten 4½ ure werden drie gewapende transportschepen der Oostenrijkers, die booten op sleeptouw hadden, door de Zwitsersche voorposten van het korps van den kommandant Latour opgemerkt. Zij voeren het Zwitsersche gedeelte van het meer Maggiore op. Zij werden daarop terstond tegengehouden en ten vijf ure begaf zich de Zwitsersche kommandant aan boord van het stoomschip Radetzky, en deed de vaartuigen naar Mogadino opzeilen, waar zij, nevens de daar reeds liggende vijf Sardinische stoombooten, onder bewaking van de Zwitsersche troepen werden gesteld.

MARSEILLE den 9 Junij.

Volgens berigten uit Konstantinopel is de aankomst van den Grootvorst Konstantijn in die stad acht dagen uitgesteld. Hij bezoekt thans de Grieksche kloosters op den berg Athos.

De Sultan maakt toebereidselen tot prachtige feesten ter gelegenheid van de komst van Grootvorst Konstantijn. Een halssnoer, ter waarde van 500.000 francs, zal van zijnentwege aan de Grootvorstin worden aangeboden.

Een legerkorps van 5000 Serviërs, gewapend met zes stukken geschut, ondersteunt de vijandelijke manifestatien der Montenegrijnen. Den 27sten der vorige maand is een Turksch eskader uitgezeild om troepen naar Rodosto over te brengen. De Regering heeft in Engeland tien drijvende batterijen doen bestellen. Zij is voornemens eene nieuwe leening te negotieren van 200 millioen francs, waarvoor zij het eiland Candia als onderpand wil doen verstrekken.

De meeste Hongaarsche officieren, die zich in Turksche dienst bevonden, hebben hun ontslag gevraagd en zich ingescheept om mede tegen Oostenrijk te velde te trekken.

De Fransche kapitein ter zee Clavaux heeft onderscheidene Oostenrijksche schepen prijs gemaakt.

Eene Grieksche stoomboot-maatschappij heeft een gedeelte der stoombooten van den Oostenrijkschen Lloyd overgenomen.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 9 Junij.

Voor H. M. de Koningin-Weduwe wordt alhier eerstdaags verwacht een stel schoone Engelsche paarden, welke naar Soestdijk zullen worden opgezonden.

— Z. M. de Koning heeft het bureau der Kroondomeinen, vroeger in het huis in het Noordeinde gehouden, doen verplaatsen naar een gebouw in de Koningspoort naast het Paleis, in welk gebouw reeds een nieuwe vast inwonende kamerbewaarder benoemd is.

— De bureaux der Maatschappij van Weldadigheid zullen eerstdaags naar het departement van binnenlandsche zaken verplaatst en daarmede vereenigd worden.

— De Raad voor het bouwen in deze gemeente heeft weder den prijs van grond op den Scheveningschenweg en aan het Zeestrand verminderd, zoodat, naar men wil, weder van onderscheidene zijden aanvraag zal worden gedaan om daar te mogen bouwen.

— Aan het hôtel Bellevue alhier zijn afgestapt de heeren A. M. Lichtenhagen en P. J. Caen uit Dresden, M. Clark en familie van Philadelphia en M. Strong van Albanië.

— Voor het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland stond heden te regt C. Meurs, arbeider te Ouddorp, beschuldigd van diefstal bij nacht in een bewoond huis. De advocaat-generaal mr. la Grappe Dominicus heeft geëischt eene tuchthuisstraf van niet minder dan 5 jaren. Na de verdediging, voorgedragen door den heer mr. van Doorn, is de uitspraak bepaald op heden over acht dagen.

— Den 25sten der volgende maand zullen alhier in het openbaar worden aanbesteed aan het departement van oorlog, ongeveer 24,000 blikken veldflesschen, met kurken stoppen en bruin lederen draagriemen. De voorwaarden dezer aanbesteding zullen ter lezing liggen in de bureaux van de heeren Commissarissen des Konings in de respectieve provincien des Rijks; zullende deze aanbesteding in vier partijen verdeeld worden, en wel elke partij van 6000 veldflesschen.

— Een vleeschhouwer met zijne vier kinderen, wonende te Stompwijk, zijn aangeklaagd van rebellie en mishandeling van ambtenaren der belastingen in de uitoefening hunner functien, doordien zij geweigerd hadden eene door die ambtenaren benaderde koe af te geven. Deze zaak dient heden voor de Arrondissements-Regtbank; de beklaagden worden verdedigd door den heer mr. A. de Pinto, terwijl de heer mr. Delprat voor de administratie optreedt.

ROTTERDAM den 9 Junij.

Volgens heden ontvangen telegram van Londen, is het appèl, door het Spaansche schip Vizcaya tegen het Ned. schip d'Elmina aangeteekend, vernietigd en d'Elmina van aanzeiling vrijgegeven.

Volgens ons nader gedane opgaaf, is de redding van eene drenkelinge, in onze Courant van heden vermeld, gisteren avond verrigt door Gerrit van der Brugge.

Een van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië ontvangen telegram, gedagteekend Batavia 22 april jl., meldt dat er geen nieuws is, de bespoedigde mededeeling waardig. (St.-Ct.)

---

bijdragen. En, alsof één ongeluk niet genoeg was, zoo zijn juist ter ongelegener ure de zoogenaamde Cafés chantants in het leven geroepen, waardoor Rotterdam als het ware een zoete inval is geworden van allerlei vreemde industrieelen, die zich het Rotterdamsche geld laten welgevallen, maar bitter weinig kunnen bijdragen tot volksbeschaving en vorming van den smaak. Zoo als de naam reeds aanduidt zijn de Cafés chantants van Franschen oorsprong en in Duitschland nog ten eenenmale onbekend. Ofschoon nu deze lokalen aan den vreemdeling, welke hier eenige dagen moet doorbrengen, eene tamelijk goedkoope afleiding aanbieden, zoo zijn wij met deze uitbreiding der publieke vermakelijkheden niet bijzonder ingenomen. De Casino- en Frascati-muziek is eigenlijk niets anders dan eene illustratie van bier en grog, en is derhalve ook in den prijs dezer dranken begrepen. Doch welke waarde zal men kunnen hechten aan kunst en kunstenaars, wier bestaan van drank-consumtie afhankelijk is? Zijn die kunstenaars bekwaam, dan is het te betreuren, dat zij hun talent zoozeer verlagen. Zijn zij daarentegen onbekwaam en heeft hunne muziek, gelijk meestal het geval is, eene uiterst geringe waarde, dan is het jammer van het geld, hetwelk daaraan besteed wordt.

Over het algemeen hechten wij zeer weinig waarde aan dien zoogenaamd muziekalen volksgeest van Duitschers en Belgen, die à tout prix van de toonkunst eene industrie maken. Zij deden beter in hun land te blijven en eene nuttiger broodwinning bij de hand te nemen.

In de tweede plaats is ook de onderneming van genoemde lokaalhouders van niet de minste waarde voor ons stedelijk muziekwezen, omdat met al de zangers, zangeressen en pianisten, welke zich in vermelde lokalen doen hooren, daarbuiten niets uit te rigten is.

Oneindig meer nut zouden de eigenaars van het Casino, Frascati en ook van de zaal de Maas kunnen stichten, indien zij even als te Leipzig, Dresden, Hamburg en andere Duitsche steden kleine orchesten wilden zamenstellen, welke des winters tot versterking van het groote orchest konden gebezigd worden. Zij behoeven daarom nog niet ieder voor zich een afzonderlijk orchest op te rigten, maar kunnen daaromtrent onderling eene overeenkomst aangaan.

Is het nu gebleken, dat de kleine lokaalhouders eene verkeerde rigting zijn ingeslagen, zoo valt het aan den anderen kant te betreuren, dat een onzer grootste en fraaiste lokalen tot nog toe voor doorgaande publieke onderneming is gesloten gebleven.

Let men op den goeden uitslag, waarmede de heer Eduard Stumpff te Amsterdam een even voortreffelijk strijk- als blaas-orchest heeft opgerigt, welks leden alle zeer goed gesalarieerd worden, dan mag men te regt de vraag doen, waarom de eigenaars van den Doele niet hetzelfde voor Rotterdam hebben gedaan of nog zouden kunnen doen. Men moet zich inderdaad verwonderen, dat noch de eigenaars van den Doele noch de leden der societeit Harmonie op de gedachte zijn gekomen om de uitmuntende gelegenheid hunner lokalen productiver voor het Rotterdamsche muziekwezen te maken. In de groote Parkzaal te Amsterdam geeft de heer Stumpff het geheele jaar door eene wekelijksche matinée musicale (met sinfonie) voor zijne abonnenten en tevens in den winter bijna iederen zaturdag een publiek concert, terwijl gedurende het zomersaizoen wekelijks soirées musicales voor het publiek plaats hebben. Op deze wijze heeft de heer Stumpff eene even solide als aangename inrigting weten daar te stellen.

Wat is nu te Rotterdam geschied? Hier wordt ten opzigte van de groote zaal der societeit Harmonie nu reeds sedert vele jaren een zeker afsluitings-systeem in acht genomen, ten gevolge waarvan dit lokaal naauwelijks 6 malen per jaar voor publieke bijeenkomsten gebruikt wordt. Rekent men daarbij nu 6 opera-voorstellingen en 2 casino's voor de leden der societeit, en bovendien nog enkele tentoonstellingen van nijverheid enz., dan bepaalt zich het gebruik dezer zaal gemiddeld tot 25 dagen in het jaar, terwijl dezelve 340 dagen gesloten blijft. Wij vragen nu te regt, of dit gebruik overeenkomt met de oorspronkelijke bedoeling, waarmede deze zaal gebouwd is.

Hoe dit zij, zooveel is zeker, dat men van genoemde zaal een beter en voordeeliger gebruik zoude kunnen maken. Met voordacht hebben wij dan ook de inrigting van den heer Stumpff te Amsterdam tot model gekozen, om te gelijkertijd een goed plan aan te geven. Men kan echter zoodanig plan altijd naar de plaatselijke omstandigheden wijzigen. Door de oprigting der Officieren societeit is men ten minste van de zorg voor een blaas-orchest ontheven. Het komt er slechts op aan een goed bezet strijk-orchest voor de wintermaanden zamen te stellen. Al hebben wij dan ook nog geen eigene opera, zoo kunnen dan toch de winterverdiensten in den Doele vereenigd met die bij de schutterij en de emolumenten van den schouwburg een redelijk goed bestaan opleveren. Zelfs zoude de onderneming voor de eigenaars van den Doele nog ligter kunnen worden, wanneer eene contraktmatige verbinding van een Doele-orchest met den schouwburg te bewerkstelligen ware. Men kon dan ook verzekerd zijn van een goed bezet opera-orchest te bezitten, zonder daarin van den goeden wil van een tooneel-directeur afhankelijk te zijn.

Zoodanige onderneming kan te veel goede resultaten opleveren, om niet van het publiek zoowel als van de leden der societeit Harmonie opregte deelneming en belangstelling te vorderen. Vraagt men, waarom tot nog toe aan zoodanige onderneming niet gedacht is geworden, dan is het antwoord, dat men nooit zeker kon zijn van de publieke stemming. Al gaven wij ook toe, dat het publiek niet altijd de kunst genoegzaam ondersteund heeft, zoo kunnen wij toch een overdreven wantrouwen in dezen niet billijken. Men behoeft slechts zijn gezond verstand te gebruiken om te begrijpen, dat eene onbepaalde menigte gelijk het publiek geen initiatief in kunstzaken kan nemen en uit zich zelve geenerlei onderneming kan doen geboren worden, waarom men dan ook de handen niet in den schoot mag laten liggen. Het komt er slechts op aan om door verstandige leiding het publiek langs den waren weg tot de kunst op te voeren.

Het zal wel niet noodig zijn veel tot aanbeveling der zaak hier bij te voegen, en wij hopen hiermede genoegzaam de sympathie voor het Rotterdamsche orchestwezen opgewekt te hebben. En dat ons orchestpersoneel die sympathie verdient, durven wij, die zoo menig buitenlandsch orchest leerden kennen, ten volle verzekeren. Wij hebben nog geen orchest gehoord hetwelk wat band van studie betreft, in zulk eene ongunstige positie verkeert als het onze. Zoowel in den Schouwburg als in de Concertzaal bepaalde zich tot nog toe deszelfs taak altijd tot vlieg- en stoomwerk, dewijl de omstandigheden zelden iets meer veroorloofden. Toch was de medewerking van ons orchest zoowel bij operas als concerten meestal regt verdienstelijk te noemen, terwijl bij de opvoering van de opera „Tannhauser", welke gewoonlijk 6 of 8 orchest-repetitien vordert, ons orchest na 2 repetitien zelfs eene schitterende proef van bekwaamheid heeft afgelegd. Des te meer redenen hebben wij om eigene krachten met zorg aan te kweeken, terwijl men door al te veel het vreemde te huldigen wel eens gevaar konde loopen het werk van stadgenooten bij het publiek onverdiend in minachting te brengen.

En hiermede heeft de statistiek hare taak volbragt. Wij hopen niet minder gedaan te hebben, dan hetgeen wij met onzen arbeid beoogden, namelijk eene zooveel mogelijk practische aanwijzing te geven, van hetgeen nog voor den bloei der Toonkunst moet gedaan worden. Welke de gevolgen zullen zijn, zulks moet de tijd leeren, doch Rotterdam zal geen onafhankelijk standpunt op muziekaal gebied kunnen erlangen, tenzij vele handen het werk ligt maken. Hebben wij ook in den loop van ons betoog een en ander moeten gispen, zulks geschiedde in het algemeen belang; — moesten wij hier en daar op wijziging van het bestaande aandringen, zulks is niet met het doel geschied om noodeloos af te breken, maar om ter eere van Rotterdam en ter bevordering van deszelfs kunstroem op te bouwen. Gaat Rotterdam een tijdperk van bloei en welvaart te gemoet, dan is het nu meer dan ooit tijd tegen verkeerde rigtingen te waken. Wil men zorgen, dat de kunst hier volksbeschaving en veredeling, maar geene verzinnelijking uitwerke, dan is nu het oogenblik daar om verkeerden vreemden invloed met kracht te weren. In vervolg van tijd, wanneer de volksmassa grooter is geworden, kan het te laat zijn.

Z. M. heeft goedgevonden: 1⁰, aan de nagemelde officieren bij de rustende schutterij, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten: in de provincie Noordholland: 2de bat., 5de comp., aan M. C. Merens, als kapit.; in de prov. Utrecht: 1ste bat., 2de comp., aan H. G. H. Jordens, als kapit., 4de comp., aan J. A. van der Mersch, als kapit., met vergunning om de uniform der schutterij met de onderscheidingsteekenen aan zijnen rang van kapit. verbonden voortdurend te blijven dragen; 2de bat., 2de comp., aan B. C. Bodegrave, als 2de luit., en in de prov. Overijssel: 2de bat., 2de comp., aan J. van Ankum, als 2de luit., uit hoofde van verandering van woonplaats; 4de bat., 3de comp., aan H. G. Stokkers, als 2de luit.; 4de comp., aan J. Stokkers, als 2de luit., 2⁰. bij de rustende schutterij in de prov. Overijssel te benoemen: 2de bat., staf, tot 2den luit.-kwartierm. W. J. H. Caron, thans sergeant-majoor; 1ste comp., tot 2den luit. P. van der Elst, thans sergeant-majoor; 3de comp., tot 1sten luit. W. Hamilton of Silvertonhill, thans 2de luit.; tot 2den luit. H. N. van Roijen, thans sergeant-majoor; 4de comp., tot kapit. L. M. van Kooten; tot 1sten luit. J. S. A. Boejenk, thans 2de luit.; 5de comp., tot 1sten luit. J. K. Steffers, thans 2de luit.

Z. M. heeft den majoor B. C. Winkel, van den staf der infanterie, werkzaam bij het Departement van Oorlog, thans met verlof tot herstel van gezondheid, bij het eindigen van dat verlof op non-activiteit gesteld, in afwachting dat omtrent hem nader zal worden beschikt.

Bij Zr. Ms. besluit is benoemd tot procureur bij de Arrondissements-Regtbank te Breda, mr. G. A. Kleyn, advocaat aldaar.

Z. M. heeft den 2den luit. J. C. Dockheer, van het 7de regement infanterie, in rang en ancienneteit overgeplaatst bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

Bij Koninklijk besluit is aan H. E. Coops, gewezen adjunct-commies bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van ƒ 913 's jaars.

Het Staatsblad n.⁰ 43 bevat een Koninklijk besluit van den 21sten ll., houdende intrekking van bepalingen ten aanzien van verbeurdverklaring en boeten in zake van den ijk en herijk van maten en gewigten. Bij dat besluit wordt goedgevonden en verstaan: art. 1 van het Kon. besluit van 18 dec. 1822 (Staatsblad n.⁰ 52) en art. 2 van het Kon. besluit van 30 maart 1827 (Staatsblad n.⁰ 13), voor zoo verre daarbij verbeurdverklaring is bedreigd, alsmede de artt. 4 van beide besluiten betrekkelijk de verdeeling der boeten, wegens overtreding dier verordeningen uit te spreken, in te trekken.

Volgens opgave van het Ministerie van Finantien is aan de verschillende kantoren van 's Rijksaccijnsen over de maand mei jl. op nieuwe rekening ontvangen aan suiker-accijns in hoofdsom, opcenten en zegel een bedrag van ƒ 54,729.94½.

De Minister van Marine heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat de zuidelijkste van de twee langs de buitengronden der Texelsche zeegaten liggende ankerboeivormige tonnen, geverwd met roode en witte horizontale banden en hebbende aan den top geschilderd het woord Z. Haaks, thans, in plaats van een ronden rood geverwden bol, van een halfronden rood geverwden bol is voorzien, ter betere onderscheiding van de tweede met zwarte en witte verticale strepen geverwde ankerboeivormige ton, met het opschrift: N. Haaks, die een geheel ronden zwart geverwden bol blijft voeren.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal zal den 28 of 29 dezer maand weder bijeenkomen tot hervatting harer werkzaamheden.

Ter vervulling der vacature, ontstaan door het overlijden van ds. Heinecken, heeft de kerkeraad der Hervormde gemeente te Berkel en Rodenrijs met algemeene stemmen beroepen ds. M. van Leeuwen, pred. te Elspeet.

— Te Hillegom is door den Gemeenteraad tot secretaris benoemd de heer J. P. Sprenger van Eyk jr., te Alphen aan den Rijn.

— Het Handels- en Effectenblad meldt dat de visscherij der helmduikers op de Lutine niet voordeelig gaat, en de ondernemers alle hoop op den nieuwen duiker gevestigd hebben. Ook de visscherij op de Eldorado, het een weinig van daar gezonken Amerikaansche fregat, geeft volstrekt geene uitzigten. — Beter gaat het met het Hollandsche fregat Amphitrite bij Noordwijk gezonken, waaruit men ongeveer 3000 balen rijst heeft opgevischt, die door elkander ad. ƒ 3.25 voor beestenvoeder zijn verkocht. Ook is daaruit reeds eene belangrijke hoeveelheid tin geborgen. De suiker die zich bij de lading in kanassers heeft bevonden heeft plaats gemaakt voor slib en zand, zoodat men wel in kwaliteit maar niet in kwantiteit heeft verloren.

— De schietoefeningen die ll. maandag door de artillerie van de batterij Kaaphoofd op het voorbijstoomende stoomschip Citadel van Antwerpen en omgekeerd zijn gedaan, in tegenwoordigheid van den generaal der genie Gey van Pittius en zijn adjudant, benevens een aantal officieren der land- en zeemagt, zijn van weêrskanten zeer bevredigend uitgevallen, en hebben aanvankelijk tot het resultaat geleid hoe moeijelijk het wezen zou voor eene vijandelijke vloot om de haven van den Helder te forceren. Den 17 dezer zou het geheele eskader deze manoeuvres maken.

— Uit Vlissingen schrijft men den 7 dezer: „De instructiebrik de Wesp, luit. ter zee 1ste kl. Binkes, heeft heden de haven verlaten en is op de reede gaan liggen, ten einde morgen met den oefeningstogt voor de bootsmans-leerlingen op de Schelde een aanvang te maken."

— Uit Kampen wordt gemeld dat alle genomen proeven op het thans voor die stad op stroom liggend vaartuig de Hollandsche Duiker, bestemd om de nog in den schoot der zee bedolven schatten uit het wrak der Lutine op te visschen, volkomen geslaagd zijn. Het vaartuig zelf wordt ook zeer geprezen; niet minder dan het ontwerpen verdient de uitvoering de meeste goedkeuring: het vaartuig en de machine munten uit door hechtheid en doelmatige inrigting, en het hoofdwerktuig, de klok, door schoone en vernuftige constructie, waarvan de eer toekomt aan de heeren van Galen en Roest te Kampen, uit wier fabriek dit werktuig afkomstig is.

— In de uitgebreide bloemerij van het prachtig buitenverblijf van den heer Sixma baron van Heemstra te Veenklooster zal eerstdaags eene Agave Americana Lin (honderdjarige Aloë) bloeijen. De reusachtige plant, in het hart ter dikte van 90 duim diameter, versiert zich reeds met een bloemsteng, die in acht dagen tijds eene hoogte van twee Ned. ellen bereikte en eene dikte van een palm in doorsnede heeft. De grootste bladeren der plant hebben eene lengte van twee Ned. ellen; zoodat zij eene ware gigantius genoemd mag worden.

— Uit Staphorst wordt gemeld dat het oude hooi, nog voorhanden op de veenen te Giethoorn en te Meppel, dezer dagen aanzienlijk verminderd is door het opkoopen door een heer uit Holland, van eenige honderdduizende ponden a ƒ 15 de 1000 2 Ned. ℔, voor rekening van het Koningrijk Pruissen. — De longziekte heeft zich in het Bullingeslag aldaar weder in een stal vertoond; een rund in bezweken, anderen zijn nog lijdende.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. Consul te Coquimbo (Chili), is die haven, alsmede al de havens der provincien Coquimbo en Atacama, door de Regering voor den handel gesloten, ten gevolge der revolutionaire woelingen welke in dat gemeenebest plaats hebben.

Kunstnieuws.

Het concert door de liedertafel Rotte's Mannenkoor en den heer D. Goudswaard gemeenschappelijk op den 6 dezer in de groote zaal der Societeit Harmonie gegeven, hoewel bij het warme weder niet druk bezocht, heeft overigens met gewenschten uitslag plaats gehad. De uitvoering der aangekondigde zangstukken, onder directie van den heer C. C. A. de Viiegh, en voor zooveel twee compositien van den heer J. M. H. Beltjens betreft, onder leiding van den componist, heeft getoond dat deze liedertafel belangrijke vorderingen gemaakt heeft, bepaaldelijk ook met opzigt tot zuiverheid, beschaving en nuancering in de voordragt. De verschillende partijen, waarvan de bassen in evenredigheid het best klonken, waren blijkbaar met zorg ingestudeerd en onderscheidden zich zoowel door vastheid en zekerheid als door geluidschoonheid. Het verheugt ons dien lof te mogen uitspreken en wij mogen er bijvoegen dat ook de compositien van de heeren de Vliegh en Beltjens veel genoegen gaven en zeer verdienstelijk mogen heeten. Onze van ouds vermaarde klarinet-virtuoos hield zijn roem krachtig staande; zijn schoone toon en groote vaardigheid verdienen steeds bewondering. Vooral werd het Adagio in Weber's schoon Concertino door hem met edelen eenvoud en hooge beschaving voorgedragen. De heer Goudswaard genoot dan ook de verdiende eer der terugroeping. Aan verschillende andere nommers van het programma werd eveneens algemeene toejuiching geschonken.

Wij vernemen dat den leden der Societeit Harmonie in dezen zomer weder een belangrijk en door hen steeds op prijs gesteld kunstgenot wacht.

Het uitmuntende korps muzikanten der grenadiers en jagers, onder de leiding van den bekwamen kapelmeester Dunkler, is namelijk voor acht concerten, aldaar des vrijdags van elke week te geven, geëngageerd. Zijn wij wèl onderrigt, dan zal het eerste dier concerten op vrijdag 17 dezer plaats hebben en mag men zich, met het oog op de bekende verdiensten van dat korps en op zijne steeds belangwekkende programma's, dus weder eene reeks van schoone en genotvolle avonden beloven.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 9 Junij.

OVERLEDEN: A. Helbers, z., 6 m. — E. Top, z., 7 m. — W. A. Haack, z., 1 j. — H. van Hog, d., 6 m. — G. Schouten, wedr. van J. M. Montagne, 64 j. — H. den Haan, z., 8 m. — H. G. Harmeijer, z., 1 j. — N. C. E. van der Heyden, d., 1 m.

BEVALLEN: G. Ouwendijk, geb. van Uitert, z. — A. M. Stam, geb. Warder, z. — H. E. Kramer, geb. Gerritsen, d. — M. Kamper, geb. Pels, z. — M. Leenders, geb. de Raay, d. — J. Visser, geb. Hogink, d. — C. E. J. J. Muller, geb. Visee, d. — F. Kloos, geb. van Ameyden, d. — J. Kroes, geb. de Vriend, z.

UITTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7, 9.30, 11.40, 3.30, 7.45.
" alleen n. 's Hage: 9.35 des av. en Zond. 5 's midd.
" Amst. naar Rotterdam: 8, 10.25, 1.30, 4.30, 7.30.
" 's Hage alleen n. Rott.: 8.30. 's morg. en Zond. 8.30 av.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.—, 2.45.
" Breda naar Rott. en Antwerpen: 6.50, 12.35. 5.20.
" Antwerpen naar Rott. en Breda: 7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk: 5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.15, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.25, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr.,Amst.,Rott.: 6.33, 9.50, 11.40, 12.30, 6.58,—
Utr.n.Rott. 6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Cargalijsten.

Rotterdam.

MESSINA, Julius, J. Larsen. — 3/1 en 4/4 pijp. Wijn, 25 b. gedroogde Vruchten, 10 b. Oranjeschillen en 154 v. Olijfolie, F. A. Voigt en Co.; 1 f. Limoen- en Citroensap, W. Bunge en Co.; 1 k. Koopm., Order.

LONDEN, Concordia, H. Stranack. — 422 koperen Bouten en 25 koperen Platen, W. van Houten en Zn.; 15 k. Schellak, Ph. van Ommeren; 2 v. Amaril, Schmitz en Fassbender; 19 pakk. Koopm., Diversen; 2 Ezels, Order.

KONGELF, Eva, A. A. Haak. — 1462 24/36 tonnen Haver en 60 Matten, Suermondt en Wagner.

RIGA, Annegiena, J. J. van der Woude. — 1485 tschetw. Haver en 50 Matten, Suermondt en Wagner.

GOTHENBURG, Princes Charlotte, G. A. Hagström. — 2167 8/36 tonnen Haver en 120 Garniermatten, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA, het Ned. Fregatschip Diligentia, kapit. D. van Bentveld. Adres bij de Reeders C. Vlierboom & Zonen en de Cargadoors Vlierboom & Suermondt.

BATAVIA, het Nederl. Barkschip Copernicus, kapit. L. Visser. Adres bij de Cargadoors Vlierboom & Suermondt.

BATAVIA en SAMARANG, het Nederl. Barkschip Paul Johan, kapit. A. Kooy. Adres bij de Heeren de Groot Roelants en Co., te Schiedam, en de Cargadoors P. A. van Es & Co., te Rotterdam.

BATAVIA en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Fregatschip Rotterdam, kapit. H. Poort, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor en eene melkgevende Koe, om in het laatst der maand Junij te vertrekken. Adres ten kantoren van Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Fregatschip Johannes Lodewijk, kapit. A. H. van der Waal, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BOSTON, om 4 Julij te vertrekken, het snelzeilend Amerik. Barkschip Radiant, kapit. W. W. Flint. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Wambersie & Zoon.

BOSTON, het Amerik. Schip Leila, kapitein Charles Haines. Adres bij Wambersie en Zoon.

DUBLIN, het Ned. Kofschip Anna Agatha, kapit. J. Klinger. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GIBRALTAR, het Nederl. Schoenerschip Pomona, kapit. C. van der Sloot. Adres bij Seeuwen en Co

KANAGAWA, bij JEDDO (JAPAN) via BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip Krimpen aan de Lek, kapit. W. Ouwehand, om in het begin van de maand November 1859 te vertrekken. Adres bij den Reeder Murk Lels, te Alblasserdam, en bij de Cargadoors Kuyper, van Dam & Smeer, te Rotterdam, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

LISSABON, het Nederl. Schip Wilhelmina, kapit. A. Kostert. Adres bij Seeuwen en Co.

NEW-YORK, het Amerik. Fregat Alexandrine, kapitein E. Titcomb. Adres bij Wambersie en Zoon.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip William Nelson, kapit. D. H. Wood. Adres bij Wambersie en Zoon.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Maria Catharina, kapit. K. P. Kiewit. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Schoenerschip Alida, kapit. H. A. Scholten. Adres bij Seeuwen & Co.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Christina Jantina, kapit. J. R. Dood. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Sieka, kapitein J. J. de Groot. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

SURINAME, het Nederl. snelzeilend Brikschip Amerika, kapit. J. F. Meermans. Adres bij Hudig en Blokhuyzen en Kuyper, van Dam en Smeer.

Beurstijdingen.

PARIJS den 8 Junij.

Frankrijk 3 pc. a cont. 62.95, 62.50, 62.75; dito op ult. 62.95, 62.35, 62.55; dito 4½ pc. 92; dito op ult. 92; Fransche Bank —; Crediet Mobilier 637.50, 630. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorw. —. Napels 5 pc. —. Spanje 1½ pct. —; dito buitenl. 3 pc. —; dito Binnenl. 3 pc. 38; dito Passive —.

Onder den indruk van de ongunstige berigten, welke men uit Weenen omtrent de zaken in Italië ontving, waren de fondsen begin beurs merkelijk lager. Later, toen de depêche betreffende den intogt van Keizer Napoleon III en den Koning van Sardinië op de beurs werd bekend gemaakt, verbeterden de prijzen weder merkelijk.

LONDEN den 8 Junij.

3 pc. Cons.cont.	93⅜	a	94⅛	3 pc. Peru....	63	a	65
id. id. op tijd	94	-	93⅝	4½ pc. id. Urib.	76	-	79
5 pc. Oostenrijk	42	-	46	id. te New-Y.	71	-	73
4½ pc. België..	88	-	92	3 pc. Portugal.	41	-	43
5pc. Braz. 1824	98	-	100	5 pc. Rusland.	103	-	105
id. 1829/39...	—	-	—	4½ pc. idem...	94	-	96
id. 4½ pc. 1852	90	-	92	3 pc. Spanje...	40	-	41
idem 1858....	90	-	92	1½ pc. idem...	28¾	-	29
6 pc. Buen.-Ayr	73	-	78	idem Amort...	7	-	8
6 pc. Chili....	98	-	102	id. Cert. Coup.	3	-	4
3 pc. idem....	68	-	72	5 pc. Sardinië.	78	-	80
5 pc. Denemark	98	-	102	6 pc. Turkije..	68½	-	69½
3 pc. idem...	—	-	—	idem Nieuwe..	57	-	58
2½ pc. Holland.	62	-	64	4 pc. idem.,..	101½	-	102½
4 pc. idem....	95	-	97	5 pc. Venezuela	38½	-	39½
Ecuador......	14	-	15	idem Uitgest..	16½	-	17½
id. Land-warr.	3	-	4	Wissel Amst. krt.	11.12½	a	13½.
2½ pc. Grenada.	14	-	16	idem 3 m.....	11.15	-	15½.
id. Uitgestelde	4	-	5	id. Rott. 3 m.....	11.15	-	15½.
3 pc. Mexico.	17½	-	18	id. Parijs kort....	25.7½	-	15.
1½ pc. Peru...	83	-	85	idem 3 m.....	25.35	-	40.

De markt vervolgt hare langzaam rijzende beweging. De koopers zijn talrijker dan de verkoopers, zoodat binnenl. zoowel als buitenl. fondsen vast op hun standpunt blijven en sommige verbeteren.

AMSTERDAM den 9 Junij.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½	pCt.	60⅝	60¾	60¾
"	dito dito 3	"	73		
"	dito dito 4	"	93 1/16	93¼	93¼
"	Amort-Synd...3½	"			
"	Handel-Maats. 4½	"	126½	127¾	126⅛.
"	O. I. Leening 4	"			
"	Aand. Holl. Sp.	"			
"	Rijn-Spoorw...4½	"	96		
"	Maats. v. Weld. 4	"			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½	"			
Frankrijk,	Certificaten....3	"			
Spanje,..	Buitenlands...1½	"	28⅜	28 9/16	28 9/16
"	dito 3	"	39¾		
"	Binn. a ƒ 6000 3	"	37¾	38⅛	38⅛
"	Amort. Schuld.........		7 7/16		
"	Bew. v. Coup..........				
Portugal,	Oblig...........3	pCt.	40⅞	41	
"	dito 1856/57..3	"	40⅝		
"	dito Uitgest...				
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5	"	100⅞		
"	dito 1828/29..5	"	100		
"	Cert. 1831/33..5	"	82		
"	dito 1840......4	"			
"	dito *Stieglitz*..4	"			
"	dito d.⁰ Nieuwe 5	"			
"	dito d.⁰ 1855 N. 5	"	95 7/16	95½	
"	dito te Londen 4½	"			
"	dito v. Assign. 6	"	60		
"	Inschr. dito ...6	"			
Polen,....	Aand. 1835..........	ƒ	146½	146¾	
"	Obligatien......4	pCt.			
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5	"			
"	dito dito 4	"			
"	dito Met. Oude 5	"	40⅛	40⅜	40⅜
"	dito N. te Ams. 5	"	58⅝	59	58 15/16
"	dito Nat. Met. 5	"	44 7/16	45⅛	44¾
"	dito Metall.....2½	"	22⅜	22¾	22⅝
"	Wen. Ad. fl 250 4	ƒ	220		
Brazilië,	1824, £ 100 5	"	96		
Equador,	£ 100..........1	"	14⅞		
"	Onbepaalde....1	"			
Venez.,...	Obligatien......5	"	37½		
"	Uitgestelde....2½	"	16¼	16⅜	
Grenada,	Obligatien......3¾	"	13⅜		
"	Uitgestelde....		4 9/16		
Mexico,..	Obligatien......3	"	16	16⅛	
"	dito Onbep....3	"			
Illinois,	7	"	75	75½	

Rusland, Spoorw. volgef., 212½ a 213¾. Weener Bankactien ƒ 624 a ƒ 632, ƒ 630. Philad. bij Hope en Co., Lr. B, 93.

Beleening 3½ pc. Prolongatie 3½ pc. Disconto 3 pc.

De markt was heden wederom zeer stil. Binnenlandsche fondsen prijshoudend; ook buitènlandsche vervolgden langzamerhand hunne vooruitgaande beweging. Oostenrijksche, ofschoon mede hooger, liepen later weder iets terug. Amerikaansche fondsen vrij wel gezocht.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 60 11/16 a ¾. Spanje, 1½ pc., 28 9/16; dito Binnenl. 3 pc., 38⅛. Oostenr., Metall., 5 pc., 40⅜ a 7/16; Nat. 5 pc., 41 11/16 a ¾.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (O) *Aang.*
9 *junij* Stad Dordrecht (st.), Londen n. Dordt
Maria Elizabeth, Jonker, Hellevoet

Hellevoet *Aang.*
9 *junij* Wilshire, Wile, Liverpool
Bonjour, Kleberg, Riga
Berthe, Rose, dito
Exmouth, Perrian, Newport
Vertrokken.
9 Maria Elizabeth, Jonker, Brouwershaven
Seabird, Nuttall, Jersey
Vulcan, Gooding, Grangemouth
Amalia, Lindner, Riga
Obotrit, Andreis, Newcastle
Princess Royal, Baxfield, dito
Vier Brüder, Andreis, avontuur
Cornelia, Vos, dito
Wolfgang, Voss, Oostzee
Dorothea Swal, Casse, dito
Ariadne, Niemann, dito
Deo Gloria, Niemann, d.⁰
Elise, Hausken, dito
Amicitia, Wijgers, Genua
Elizabeth, Beverley, Newcastle
(O.—N. O.)

Brielle (N.N.O.) *Aangek.*
9 *junij* Magnet (st.), Douvres
der Pilger, Sonneland, Roeskilde
Lord Raglan (st.), Newcastle
Vertrokken.
Prins v. Oranje (st.), Duinkerken
Balmoral (st.), Bristol en Cardiff
Concordia (st.), Londen
Lykkens Haab, Trost, Charlestown
Betsy & Laura, Arendsen, Archangel
Amalia & Emma, Hansen, Newcastle

Maassluis (O.) *Vertr.*
9 *junij* Cornelia Alida, Vorenkamp, Livorno
Christine, Altmeppen, Pernau
Lykkens Pröve, Sunde, Stavanger
Annegina Elsina, Kuiper, Hapsal
Kirstines Minde, Fischer, Hartlepool
Ernestine, Larré, avontuur
(allen wel in zee)
Thyra, Bulow, Newcastle
N. R. Gazfabriek, de Goede, dito

Zierikzee *Aangek.*
8 *junij* Snowdrop, Bell, Liverp. n. Dordt

Amsterdam *Vertr.*
9 *junij* H. Liduina, van Brink, Newcastle
Cornelia, Jaski, Sunderl.

Texel (kompasr.) *Aang.*
7 *junij* To Brödre, Lorentzen, Drammen
8 Alphard, Roelfsema, Cardiff
Zenobia, Carter, Yarmouth
Vertrokken.
8 De Hoop, Ouwehand, Lissabon
Ranger (st.), Londen
9 Sophia, Sundström, Gothenburg
Gouv. v. Ewijck (st.), Hull

Vlie *Aangek.*
6 *junij* Sarah & Mary, Evans, Liverpool
Forenede, Lindtner, Wyborg
Goede Hoop, Hayer, Christiansand
Willem, de Boer, Oudsoen
Vertrokken.
7 Orion, Roelfsema, St. Petersburg

Vlissingen *Aangek.*
7 *junij* George Eduard, Thomsen, Aux Cayes

—o—

Melbourne *Vertr.*
28 *maart* Christina Helena, Tjebbes, Batavia

Konstantinopel *Aangekomen.*
27 *mei* Cornelia, Albers, Antwerpen

Triest *Aangek.*
3 *junij* Elisabeth, Mooi, Rotterdam

Genua *Aangek.*
4 *junij* Zwijger, Wolthers, Antwerpen

Havre *Aangek.*
6 *junij* Theodora Henriette, de Vries, Amst.

Queenstown *Aang.*
6 *junij* Arendina, Boerhave, Venetië

Belfast *Aangekomen*
5 *junij* Marchina Cath., Mulder, Riga

Liverpool *Aangek.*
7 *junij* Albatross (st.), Rott.
8 J. Norton, Amst.
In lading.
Walter Scott, Hardy, Rotterdam
Vertrokken.
7 Godeloris, Homveld, Kroonstad
Froukje, Koops, Rostock

Falmouth *Aangek.*
7 *junij* Bureau Veritas, Rozenbeek, Rio-Grande

Fowey *Vertr.*
7 *junij* Sisters, Tippett, (v. Liverpool) Amst.

Goudstaart *Gepass.*
3 *junij* Bacchus, Zuidema, Rott. n. Boston
(alles wel aan boord)

Bij de **Singels** *Aangek.*
7 *junij* Koning en Vaderl., van Bruggen, Tjilatjap n. Rotterdam

Douvres *Gepass.*
7 *junij* Cairo, Wooster, Rott. n. New-York

Deal *Gepass.*
6 *junij* K. N. Yachtclub, Zack, Sunderland n. King George's Sound
8 *junij* Alida, Valk, Londen n. Monte-Video en Buenos-Ayres

Londen *Uitgekl.*
7 *junij* Zeldenrust, de Groot, Stettin

Gravesend *Aangek.*
8 *junij* Arthur Pardew, Davis, Rotterdam
Perseverance, Cummings, Medemblik

Hull *Vertr.*
4 *junij* Maria Catharina, Bertrand, Malta

Sunderland *Vertr.*
7 *junij* Reliance, Rowntree, Amsterdam

Shields *Aangek.*
7 *junij* Jabez, Foreman, Rotterdam
Atalante, Libby, dito
Gallant, Elliott, dito
Uva, Taylor, Schiedam
Vertrokken.
Fidelity, Rotterdam
Supply, Dordrecht

Norden *Aangek.*
1 *junij* Annette, Buss, Amst.

Hamburg *Aangek.*
6 *junij* 6 Gebrüder, Siemers, Amsterdam
7 Frau Catharina, Köster, dito
Vertrokken.
7 Pietertje, Smedes, Brussel

Wismar *Vertr.*
30 *mei* Jeanne Agatha, Jager, Engeland

Pillau *Vertr.*
4 *junij* Hendrika, Engelsman, Harburg

Bolderaa *Aangek.*
3 *junij* Concordia, Blijstra, Shields
Vertrokken.
Wilhelm, Velt, Holland

Kroonstad *Vertr.*
30 *mei* Zwaluw, Schut, Kopenhagen
Ernstina Alida, de Vries, dito

Sundswall *Aangek.*
27 *mei* Georg Washington, Svendsen, Holland

Christiania *Uitgekl.*
1 *junij* Hanna, Christensen, Amsterdam

Thisted *Vertr.*
1 *junij* Vrouw Helena, Kraan, Noorwegen

Kopenhagen *Aangek.*
4 *junij* Victoria, de Haan, Liverpool

Elseneur *Aang.*
5 *junij* Johanna Catharina, van Veen, Nerva
6 Martinus Heere, Mulder, Antwerp. n. Rostock
Gepasseerd.
5 Zeevaart, Landeweer, Amst. n. St. Petersb.

Rendsburg *Gepass.*
3 *junij* Geziena, Peters, Hadersleben n. Schiedam

—o—

Amsterdam 9 junij. Volgens brief van kapitein H. Grievel, voerende het schip Sumatra, van hier naar Batavia, in dato Portsmouth 5 junij, was de laatste bekomen schade, na gehouden inspectie, bevonden van weinig belang te zijn, zoodat hij dacht met het volgende springtij de helling te kunnen verlaten om de lading weder in te nemen.

Harlingen 8 junij. Het schip Sieberlina, kapit. Jonker, van Amsterdam n. Nykjöbing, is lek alhier binnengeloopen, hebbende in het Amelander gat gestooten.

Folkestone 7 junij. Gisteren is alhier gepasseerd, met zachten O. wind en mistig weder, het Ned. schip Hendrik-Ido-Ambacht, kapit. L. Bijl. [Dit schip is den 1 junij vertrokken van Sunderland naar *Singapore*, en niet n. Shanghai, zoo als verkeerdelijk door de Engelsche dagbladen werd opgegeven.]

—o—

Gepraaid:

Den 21 april, op 2⁰ 40′ NB. en 20⁰ 20′ WL., President Ram, J. R. Ulrich, van Rotterdam naar Batavia.

Door het Engelsch stoomschip Pearl, den 6 junij te Portsmouth aangekomen:

Den ...., op 44⁰ NB. en 14⁰ WL., Minerva, van Ommeren, van de Middellandsche Zee n. Glasgow.

—o—

8 junij. De wind te **Falmouth** stil en te **Deal** O. N. O.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 10 junij: 1ste getijde 11 ure 30 min.; 2de getijde 11 ure 54 min.

Arnhem. Waterhoogte 8 junij 2.30 el.

Keulen. Rijnhoogte 8 junij 10 v. 8 d. Rijnl.

ROTTERDAM den 9 Junij.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...	Werk. Schuld 2½ pCt.		60¾		
„	dito dito 4	„	92⅝		
Spanje,..	Obl. 3 pc. nu 1½	„	18⅞		
„	Binnen. 1 6/m.3	„	37½		
„	Amort. Schuld		7⁹⁄₁₆		
Portugal,	Oblig. 1853....3	„	40½		
„	dito 1856/57..3	„	40⅝		
Rusland,	bij *Stiegl.* 1855.5	„	95½	95⅝	95½
„	Spoorw. Aand. *f*	„	213		
Oostenr.,	Metalliek.......2½	„	22⁷⁄₁₆		
„	dito dito 5	„	40⁷⁄₁₆	40¾	40½
„	N. Rente Ams.5	„	59		
„	Nationale.......5	„	44⁷⁄₁₆	44⅞	44½
„	Ad. fl.250.1854 *f*	„	221		
Venezuel.	Uitgestelde....2½	„	16		

Onze Nationale fondsen met beperkten omzet onveranderd vast. Van buitenlandsche effecten waren Spaansche, Portugesche en Russische tot hooger prijzen gevraagd, terwijl Oostenrijksche fondsen na eene neiging tot vooruitgang te hebben getoond, wederom tot op ongeveer de slotkoersen van gisteren weken; de handel was hierin het meest uitgebreid.

Het Commité der Effectenhandelaren
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Nederlandsche Werkelijke Schuld 2½ pc. 60¾. Spanje binnenl. 3 pc. 37⁹⁄₁₆ a 37¾, gebl. 37⅝. Russische Spoorweg-Aandeelen *f* 213¼; dito Nationale 5 pc. 44½ a 44⅞, gebl. 44⅝. Prioriteits-Loten *f* 77. Mexico 3 pc. 16.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 9 Junij.

	2 maanden.	Kort.
Londen...	11.55	11.62½
d.° 3/m.	11.52½	—
Parijs	56¼	55¾
d.° 3/m.	55⁵⁄₁₆	—
Bordeaux.	55	55½
Genua. .	45	—
Livorno. .	37	-
Napels . .	76	—
Petersb. .	155	—
Hamburg.	35¹⁄₁₆	35⁵⁄₁₆
d.° 3/m. .	34½	—
Antwerp .	—	¼ v
6 weken.		**Kort.**
Frankfort	100⅝	—
Augsburg	99	—
Weenen. .	76	—
Triest. . .	75½	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 9 Junij.

	2 maanden		Zigt.	
Londen. .	11.55	g	11.65	g
Parijs. . .	55½	g	55¾	g
Bordeaux.	54¾	p	—	g
d.° ½ m.	55⅛	g	—	g
Genua . .	45	g	—	g
Livorno. .	38½	g	—	g
Napels . .	77½	g	—	g
Hamburg.	35	g	35⁵⁄₁₆	g
3 maanden.			**Zigt.**	
Madrid . .	234	g	—	g
Cadix. . .	236	g	—	g
Sevilië . .	233	g	—	g
Bilbao . .	233	g	—	g
Lissabon .	39½	g	—	g
Porto. . .	39½	g	—	g
Petersb. .	156	g	—	g
6 weken.			**Zigt**	
Weenen ..	76	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	100⅜	p	—	g

Rotterdam ½.

Prijzen der Buitenl. Coupons
en UITGELOTE OBLIGATIEN.

AMSTERDAM den 9 Junij.

Metalliek......	*f* 19.90.	Sp. Piasters....	*f* —.—
idem Nationale..	- 26.40.	Hamb. Russen..	- 33½.
Napelsche	- —.—.	Russ. in Zilv. R.	- 30¾.
Div. Eng. in £....	- 11.55.	Poolsche in fl...	- 25¾
Eng. Russen....	- 11.55.	Coup. Port. 1 Jan 1848 per £ 2.	- —.—
Fransche.......	- 55.	Papier Roeb....	- —.—
Belgische.......	- 55½.	Dollars........	- —.—
Pruissische.....	- 34¾.		

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 9 Junij.

RIJST. Heden uit de eerste hand verkocht ca. 1600 b. Tafel per Copernicus tot *f* 9¼.

SCHIEDAM den 9 Junij.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 144 ℔ Pernau *f* 193 3/m.; 144 ℔ dito *f* 190 3/m.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust.	*f* 14.00.
JENEVER, „ „ „ „ „	- 19.50.
Amst. proef, „ „ „ „ „	- 20.75.

alles zonder de belasting.

SPOELING, per Ketel.................. - 0.70.

DELFT den 9 Junij.

BOTER. Heden zijn de prijzen geweest: *f* 37 a *f* 45; ter markt zijn verkocht 1366/8.

GOUDA den 9 Junij.

KAASMARKT. Aanvoer 60 a 70 partijen gros, die langzaam van *f* 17 a *f* 20 opruimde.

VEEMARKT met kleinen aanvoer tot hooger prijs vlug verkocht.

DORDRECHT den 9 Junij.

GRANEN enz. Tarwe: De gesteldheid van Zeeuws., Vlaams. en Overm. was heden flaauw aan onze markt, tot 20 cents lager was het moeijelijk de aangevoerde op te ruimen; Zomer was ook weinig gevraagd; Jar. Zeeuws, Vl. en Overm. *f* 8. 30 a *f* 9. 50; Nieuwe dito *f* 9 a *f* 9. 80; dito afwijkende en geringe *f* 8 a *f* 8. 50; Zomer *f* 6. 80 a *f* 7. 80. Rogge: Zeeuws., Vlaams. en Overm. vond weinig kooplust en werd tot verlaagde prijzen naar kwaliteit afgegeven; Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. *f* 5, 50; a *f* 6. Gerst: Winter en Zomer zeer flaauw en van 20 tot 30 cents lager moeijelijk te verkoopen; Zeeuws. en Overm. Winter *f* 4 a *f* 4. 40; dito Zomer *f* 4 a *f* 4. 50. Spelt vond weinig begeerte en werd 10 cents lager van *f* 3. 20 tot *f* 3. 50 verkocht. Haver slap, de aangevoerde partijtjes Inl. Voeder en Dikke bleven tot 20 cents prijsvermindering aangeboden; Zeeuws. en Inl. Voeder *f* 2. 50 a *f* 3. 40; Dikke dito *f* 4 a *f* 4. 80. Boekweit vond tot verlaagde prijzen meerder vraag en is op 70 Ned. ℔ voor Bredasche *f* 170 en voor Roozendaalsche *f* 179 besteed. Paardenboonen onveranderd, de weinige aangevoerde partijtjes Overm. Zaaigoed hebben *f* 5. 80 tot *f* 7. 30 naar deugd opgebragt. Duivenboonen weinig aangeboden, noteren dezelve van *f* 7 tot *f* 8 nominaal. Witteboonen schaarsch, dezelve zijn van *f* 9 tot *f* 11 naar kwaliteit waardig. Bruineboonen weinig ter veil en waren van *f* 9. 50 tot *f* 11 wel te plaatsen. Blaauwe Erwten in de goed kokende soorten schaarsch en waren tot vorige prijzen van *f* 9. 70 tot *f* 10 en mindere soorten voor de mesting van *f* 7. 70 tot *f* 8. 50 flink te plaatsen. Koolzaad niet ter veil, noteren hetzelve van £ 55 tot £ 60 naar kwaliteit, en op 9 vaten in de najaarsmaanden te leveren, £ 60 waardig. Buitenl. Slag-Lijnzaad vindt tegenwoordig weinig vraag, bij gerijven 112 ℔ Taganrog tot *f* 320 en 113 ℔ Odessa tot *f* 325 gehaald. Kanariezaad niet ter veil, doch was van *f* 11 tot *f* 12 naar kwaliteit wel te plaatsen. Hennepzaad iets lager en is voor Inlandsch van het zolder naar kwaliteit van *f* 187 tot *f* 190 besteed. Raapolie vond vliegend tot *f* 35 goede vraag, noteren de najaarsmaanden dooréén *f* 34½ waardig. Lijnolie bij onbeduidenden voorraad willig, vliegend *f* 43 bij partij aan benoodigden verkocht. Raap- en Lijnkoeken tot verlaagde prijzen aangeboden; harde Raapkoeken per 1040 stuks *f* 68 a *f* 70; idem Lijnkoeken per idem *f* 95 a *f* 100; zachte idem per idem *f* 110 a *f* 130.

AMSTERDAM den 9 Junij.

SUIKER. Van Ruwe werden heden afgedaan: 873 kr. Java per Henriëtte n.° 13¾ tot *f* 33½ van boord, 680 kr. dito n.° 17 tot geheimen prijs, 1284 kr. dito n.° 11 tot *f* 32 en 713 kr. dito n.° 13 tot *f* 33½.

TABAK. Heden zijn afgedaan 16 v. Sonborn per Leila en 48 v. Maryland via Havre.

KRUIDENIERSWAREN. De gisteren gehouden veiling is afgeloopen als volgt: De 49/2 boten nieuwe Zantsche Krenten verk. tot *f* 15 a *f* 15⅝; de 108 v. dito verkocht tot *f* 15⅝; de 6 cab. bitt. Amandelen opgeh. tot *f* 32; de 9 k., 5 dooz. Smirna Vijgen verk. tot *f* 6⅛; de 12 fs. jarige Krenten verk. tot *f* 10¾; 78 vs. dito verk. tot *f* 9¾ a *f* 10; 4 v. rood Rozijn verk. tot *f* 8¾.

Van ARAK zijn 25 legg. per Zwaan tot geheimen prijs verkocht.

KOOLZAAD. Heden op 9 v. Olie in Oct. a £ 59½ gedaan.

GRONINGEN den 7 Junij.

GRANEN enz. De aanvoer was vrij ruim en de stemming drukkend. Tarwe zeer weinig in omgegaan: 123, 127 a 130 ℔ Ommel. Roode *f* 7.60, *f* 7.80, *f* 8, *f* 8.20 a *f* 8.40, *f* 8.60, en 123 a 127 ℔ Oldam. dito *f* 7.40, *f* 7.55 a *f* 7.80, *f* 7.95. Rogge flaauw en tot 15 c. lager nog moeijelijk te verkoopen: 116, 120 a 123 ℔ Inlandsche *f* 5.50, *f* 5.80 a *f* 6.10. Boekweit 10 c. verlaagd en ook nog beneden de notering afgegeven: 113 ℔ Grijze Zand *f* 4.80, en 110, 113 a 116 ℔ Zwarte dito *f* 4.20, *f* 4.60 a *f* 5. Winter en Knobbe Gerst 10 c. lager verkocht. Zomer in een doen: 99, 103 a 107 ℔ Winter *f* 4.15, *f* 4.35 a *f* 4.65; 99 ℔ Zomer *f* 3.95, en 107 ℔ Knobbe *f* 4.55. Dikke Haver tot 20 c. verlaging nog moeijelijk te plaatsen. Witte Voer 10 c. en de Zwarte dito tot 15 c. verlaging genomen: 78, 82 a 85 ℔ Dikke Brouw *f* 4.10, *f* 4.30 a *f* 4.50; 65 a 68 ℔ Witte Voer *f* 3.45 a *f* 3.65, en 68, 72 a 75 ℔ Zwarte dito *f* 3.50, *f* 3.70 a *f* 3.90. Paardenboonen hebben in de beste soorten van *f* 7.40 a *f* 7.60 opgebragt. Gort stil: Grove *f* 6.90 a *f* 7.10. Puik *f* 7.20 a *f* 7.50 en Parel per 100 Ned. ℔ *f* 9.30 a *f* 14. Koolzaad niet in omgegaan; een enkel partijtje werd vruchteloos tot verlaagde prijzen aangeboden: Raapolie *f* 33.25 a *f* 33.50. Lijnolie *f* 30.

LONDEN den 7 Junij.

SUIKER. In W.-Ind. ging veel om en de prijzen zijn 6 d. hooger, omzet 1834 k. Uit de hand zijn afgedaan 700 k. Havana n.° 12 tot 42/; 300 k. dito tot 33/, en 2500 b. Mauritius tot vorige prijzen. In geraffineerd ging veel om tot vorige prijzen. — RUM meer gevraagd tot vorige prijzen. 300 pijpen Demerara bedongen 2/6 en 50 pijpen Leewards 2/4. — KOFFIJ. Plant. Ceylon gevraagd tot vaste prijzen; 100 v. dito vonden nemers tot 1/ hooger. — Van CACAO zijn 2 a 300 b. Guyaquil tot 60/ verkocht. — THEE vaster. Ord. Congo 1/3. — RIJST prijshoudend, — KATOEN stil en zonder handel. — SALPETER vast. 900 b. Bengaal zijn tot geheimen prijs en 100 b. dito tot 46/ verkocht. — VERWHOUT. 16 t. Lima bedongen £ 12.7.6 a £ 13 en 50 t. St. Domingo Campechehout 72/6 a 75/. — ZWAVEL. Eene lading is tot £ 8 zeilende afgedaan. — METALEN. Zink met veel handel. 450 tons vonden nemers tot £ 18.12/6 a £ 18.15. Schotsch IJzer vaster 48/6. Andere Metalen onveranderd. — OLIEN. Lijn- vast 28/6, te Hull 28/. Raap-, Cocos- en Palm- flaauw en onveranderd. Terpentijn- stil 42/6, Engelsche 42/. — TALK. De markt is vast en men noteert P Y C disp. 55/, Junij 55/, Julij 55/3, Aug./Sept. 56/, Oct./Dec. 56/3.

LONDEN den 8 Junij.

SUIKER. In veiling werden 2063 b. Mauritius gedeeltelijk verkocht tot 31/6 a 45/; 374 matjes Java tot 37/ a 44/; 1356 k. Havana gedeeltelijk tot 42/ a 48/6 en 240 v. Cuba tot 42/ a 47/. — KOFFIJ. 850 b. natif Ceylon bedongen 53/ a 53/6 en 225 b. Plant. Ceylon 67/ a 77/6. — CACAO. 625 b. vonden tot iets lagere prijzen nemers. — SPECERIJEN. 449 b. Cassia Lignea vonden nemers tot 65/ a 77/; 100 b. Witte Peper tot 7 a 7⅛ en 1427 b. Zwarte Penang tot 3⅝ a 3¾ d.

GRAANMARKT. Binnenlandsche Tarwe gevraagd tet lagere prijzen; de houders waren echter niet geneigd hun voorraad lager af te staan. Buitenlandsche Tarwe met weinig vraag vrij vast. Meel iets lager. Gerst, Erwten en Boonen onveranderd met weinig handel. Haver ongeveer 6 d. per q. lager. Lijnzaad weinig gevraagd en iets lager.

Van den 6 tot den 7 dezer werden aangevoerd: 960 q. binnenl. en 22,190 q. buitenl. Tarwe; 310 q. binnenl. en 590 q. buitenl. Gerst; 1940 q. binnenl. en 19,510 q. buitenl. Haver; 840 z. binnenl. en 760 z. buitenl. Meel.

ANTWERPEN den 8 Junij.

KOFFIJ. 500 b. St. Domingo zijn in de tweede hand afgedaan. — SUIKER. Voor consumtie vonden 600 kisten Candij nemers. — GRANEN. De markt blijft steeds flaauw en er gaat bijna niets om. — HARST. 100 v. br. Amerik. vonden nemers tot *f* 2¾.

HAVRE den 6 Junij.

KATOEN gevraagd met vaste prijzen. Omzet 1250 b.; op levering zijn 200 b. verkocht. — KOFFIJ zeer vast maar zonder handel. — SUIKER. 49 v. Antilles vonden nemers tot fr. 61; 200 k. Havana n.° 12 tot fr. 37.50, en 2500 dito dito op levering tot fr. 37.25. — Van INDIGO

HAMBURG den 8 Junij.

GRANEN zeer stil. — ZINK zonder handel. — RAAPOLIE onveranderd en stil. — KOFFIJ. Ordin. Rio soorten een weinig vaster; 1500 b. Laguayra vonden nemers tot 5¾ a 6 sh.

Advertentien.

Voor de bewijzen van deelneming bij het overlijden van mijnen Echtgenoot betoond, betuig ik mijnen dank.

Rotterdam
8 *Junij* 1859.
M. J. VERBRUGGE,
Wed. J. J. VAN STOLK.

Getrouwd:

R. BLOK,
Plaatsverv. Kantonregter en Burgemeester enz. van LEKKERKERK.
Lekkerkerk
den 8 *Junij* 1859.
en
L. H. SMITS.

Heden beviel zeer voorspoedig van *twee* DOCHTERS *CHRISTINA ROOS*, Echtgenoote van
Goedereede
8 *Junij* 1859.
R. KANTERS.
Eenige kennisgeving.

Openbare Bidstond

om de **uitstorting** van den **Heiligen Geest,** te houden in de *Presbyteriaansche Kerk* aan het Haringvliet, op den **Tweeden Pinksterdag** e. k., des avonds ten **8 ure**, en

Openbare Vergadering

van het **Rotterdamsche Kinder-Zending-Genootschap**, insgelijks op den **Tweeden Pinksterdag**, des avonds ten **5 ure**, ter zelfder plaatse.
A. MEIJER.

UIT DE HAND TE KOOP,

het extra snelzeilend Zweedsch
SCHOENERSCHIP
Princessan Charlotte,
Kapitein *G. A. Hagström*, liggende te Rotterdam, in de Leuvehaven.

Nadere informatien bij de Cargadoors KUYPER, VAN DAM & SMEER.

STOOMBOOTVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en HULL.
Voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

De Rader-Stoomboot **SEA GULL**, Kapitein **R. H. Sawyer,** vertrekt van ROTTERDAM naar HULL aanstaanden ZATURDAG.

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

RIJN-STOOMBOOTVAART.
KEULSCHE EN DUSSELDORPSCHE MAATSCHAPPIJ.

A F V A A R T:

Van ROTTERDAM langs NIJMEGEN naar DUSSELDORP—KEULEN,
's MAANDAGS, 's WOENSDAGS, 's DONDERDAGS, 's ZATURDAGS, **'s morgens ten 6 ure.**

Van A R N H E M naar K E U L E N,
dagelijks, **'s namiddags ten 1 ure.**

Van KEULEN naar COBLENZ, MAINZ, MANNHEIM,
dagelijks **6 maal.**

Van K E U L E N naar A R N H E M,
dagelijks **'s morgens ten 6½ ure.**

Van DUSSELDORP naar ARNHEM—ROTTERDAM,
's ZONDAGS, 's DINGSDAGS, 's DONDERDAGS, 's ZATURDAGS, **'s avonds ten 11 ure.**

Van A R N H E M naar R O T T E R D A M,
's ZONDAGS, 's MAANDAGS, 's WOENSDAGS, 's VRIJDAGS, **'s morgens ten 8 ure.**

Bij te lagen Waterstand der LEK, varen de Booten langs de WAAL.
Nadere inlichtingen geven de Agenten.
Rotterdam, 10 *Junij* 1859.
J. P. DE COCK, Agent,

SNELVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN ANTWERPEN,
VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,
met de STOOMBOOTEN
TELEGRAAF III & IV,
BEHOORENDE TOT DE SNELSTVARENDE VAN EUROPA.

Deze nieuw expresselijk voor den Vervoer van Passagiers gebouwde Stoombooten, hebben schoon gemeubileerde Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen, hetwelk afgehuurd kan worden.

PLEIZIERREIS
GEDURENDE HET PINKSTERFEEST.

Van ***ROTTERDAM*** den **12 Junij**, van ZATURDAG op ZONDAG ten **12** ure 's nachts en **terug** van ***ANTWERPEN*** DINGSDAG 's morgens ten **8.30** ure, na aankomst der eerste Spoortreinen van *Brussel* en *Gend.*

Deze Reis geschiedt langs het CATSCHE VEER, CORTGENE, WOLPHAARTSDIJK, HET SLOE en TERNEUZEN heen en terug, en biedt daardoor te gelijk de gelegenheid aan om de geheele Provincie ZEELAND te bezoeken.

JUNIJ 1859.

Van ROTTERDAM.			**Van ANTWERPEN.**		
11 Zaturdag	's morgens	5.—	11 Zaturdag	's morgens	8.30
			12 Zondag	„	10.—
12 Zondag 's nachts 12 ure, van Zat. 11 op Zond. 12.	*PINKSTEREN.* PLEIZIERREIS.		**14 Dingsdag TERUG** 's morgens 8.30 ure.		
14 Dingsdag	's morgens	7.30			
15 Woensdag	„	8.30	15 Woensdag	's namiddags	12.30
16 Donderdag	„	9.—	16 Donderdag	„	12.30
17 Vrijdag	„	10.—	17 Vrijdag	„	1.—
18 Zaturdag	„	10.—	18 Zaturdag	„	1.30

Te **ZIJPE** wordt voor **Zierikzee** en **Brouwershaven** op de heen- en terugreis aangelegd, aldaar staat eene zeer goed ingerigte Diligenee gereed, die **van Zijpe naar Zierikzee en Brouwershaven**, na aankomst der Stoombooten vertrekt en **van Brouwershaven naar Zierikzee en Zijpe** in correspondentie op de Stoombooten rijdt.

ROTTERDAM, Boompjes, wijk 1 n.° 21, **VERWEY & Co.,** *Cargadoors-Expediteurs.*

Eene GEZONDE MIN
kan terstond geplaatst worden.

Adres in Persoon, bij de Boekhandelaren GEBROEDERS HENDRIKSEN.

Eene **JUFVROUW**, van de P. G., 24 jaar oud, geëxamineerd in de **Nederlandsche** en **Fransche Talen**, en tevens in staat het **Engelsch** en **Hoogduitsch**, **Handwerken**, de **beginselen** der **Piano** en van het **Handteekenen** te Onderwijzen, zag zich gaarne geplaatst als

GOUVERNANTE OF SECONDANTE,

liefst in **Rotterdam of Omstreken.** Adres, *franco*, onder letters M. P., bij de Boekhandelaars ALTMANN & ROOSENBURG, te Rotterdam.

Bij **W. C. DE VLETTER,** Papierhandelaar, op den hoek van den Houttuin alhier, is gevestigd het **DEPOT der TANDMIDDELEN**, bereid door de Heeren GEBRS. DENTZ, *Dentisten van Z. M. den Koning, van H. M. de Koningin-Moeder, van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden en van H. K. H. de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen, enz., enz.*

1°. **Liqueur Philodontique**, tot het onderhouden en schoonhouden der Tanden en het versterken van het Tandvleesch, a *f* 3.50.
2°. **Mondspoeling**, tegen Scorbut, Kalkaangroei en Rhumatieke Pijnen, alsmede tot het bevestigen der los staande Tanden, a *f* 3.
3°. **Parelwassching** en **Tand Opiat**, om het Gebit te versterken en de Tanden te zuiveren, a *f* 2.50.
4°. **Eau d'Orange**, tot onderhoud van den Mond en stillen der Tandpijn, a *f* 1.60.
5°. **Poudre Dentifrique et Anti-Scorbutique**, a *f* 2.
6°. **Poudre à la Rose**, a *f* 1.
7°. **Ordinaire Tandpoeder**, a 50 Cents.

NB. Voornoemde **Tandmiddelen** zijn, tot dezelfde prijzen, te bekomen: te Delft, bij *B. Bruins*, Boekverkooper; Dordrecht, *J. Veth*, in Galanterien; 's Hage, *P. W. Sack*, in Galanterien, Schoolstraat; Leyden, *W. Hoogenstraten*, Confiturier, Botermarkt; Alkmaar, *Erven Sterk*, Courantiers; Arnhem, *Tikkel*, in Galanterien; Middelburg, *Gebr. Abrahams*, Courantiers; Nijmegen, *J. Strunck*, in Galanterien; Utrecht, *Dekking*, in Galanterien, Oud Kerkhof, en te Zutphen, bij *W. C. Mellink*, Boekverkooper.

Openbare Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* zullen op HEDEN den 10den Junij 1859, des middags ten 12 ure, ten Raadhuize aldaar Aanbesteden:

De LEVERING der benoodigde STEENKOLEN voor de Stoomboot varende in het Veer van deze Gemeente op Catendregt, voor den tijd van één jaar,

op de Voorwaarden die, op de gewone dagen en uren, ter lezing liggen op de *Plaatselijke Secretarie* en het *Stads Timmerhuis* te Rotterdam.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notarissen *VAN DER HOOP en REEPMAKER*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn voornemens om op Woensdag den 22 Junij 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

Een hecht, sterk en gunstig gesitueerd **HUIS** met KANTOOR, PAKHUIS en **ERVE**, staande en gelegen aan de noordzijde van de Wijnstraat, en hebbende eenen vrijen Uit- en Ingang in de Molsteeg, te Rotterdam, wijk 2, n.° 113, Kadaster sectie G, n.° 66.

Grondbelasting over 1859 .... *f* 62.36.

Verhuurd tot 31 Julij 1859 voor *f* 700 's jaars.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van de genoemde Notarissen; zijnde het gemelde Perceel twee dagen vóór den dag der Veiling, des namiddags van 1 tot 6 ure, en op den dag der Veiling des namiddags van 1 tot 4 ure, te bezigtigen, mits men voorzien zij van een Permissiebiljet, daartoe door de gemelde Notarissen af te geven.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING

door de Notarissen *VAN DER HOEVEN en LORIÉ*, residerende te Rotterdam, op Vrijdag den 24 Junij 1859, nam. 5 ure, in de Herberg **de Vergulde Zwaan**, te *Delfshaven*, van de navolgende onlangs

nieuw gebouwde PANDEN
te DELFSHAVEN.

N.° 1. Een **PAND**, bestaande in Acht WONINGEN en **ERVE**, aan de zuidzijde der Langedijkstraat, wijk B, ns. 21 en 22, Kadaster sectie A, ns. 1218—1221.

Verhuurd, per week, iedere Woning a *f* 1, makende *f* 416 's jaars.

N.° 2. Een **HUIS** en **ERVE**, aan de noordzijde der Langedijkstraat, wijk D, n.° 106, Kadaster sectie A, n.° 229.

Verhuurd, per week, a *f* 1.30, makende *f* 67.60 's jaars.

N.° 3. Een **PAND**, bestaande in Vier WONINGEN, en **ERVE**, in de Kruis- of Dwarsstraat, wijk D, ns. 87 en 88, Kadaster sectie A, ns. 244 en 245.

Verhuurd, per week, iedere Woning a *f* 1.10, makende *f* 228.80 's jaars.

N.° 4. Een **HUIS** en **ERVE**, met eenen gemeenen Gang daarnevens, in den Groenendaal, wijk D, n.° 14, Kadaster sectie A, n.° 1155 en mede consort n.° 90.

Verhuurd, per week, in drie gedeelten, makende *f* 189.80 's jaars.

De Percelen 1, 2 en 3 hebben Vrijdom van Grondlasten als gebouwd Eigendom; Perceel 4 is aangeslagen in de Grondlasten over 1859 tot *f* 13.60, Stedelijke Recognitie 50 Cent. Polderlasten 7½ Cent.

Te aanvaarden 1 Augustus 1859 en te bezigtigen 2 dagen vóór en op den dag der Veiling, van 1 tot 4 ure. Breeder bij Aanplakbiljetten vermeld.

Informatien te bekomen ten Kantore van genoemde Notarissen *VAN DER HOEVEN en LORIÉ*, Beursplein, n.° 3, te Rotterdam.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van VRIJDAG 10 Junij 1859, N.° 137.

STATEN-GENERAAL.

CONCESSIE

VOOR DE

ZUIDER-SPOORWEGEN.

Wij hebben in onze Courant van donderdag 5 mei de voorwaarden medegedeeld, waarop de voorloopige concessie van de Zuider-Spoorwegen verleend is. Thans zijn wij in staat onze lezers bekend te maken met de hoogstbelangrijke *Memorie van Toelichting*, van welke het dezer dagen aan de Tweede Kamer toegezonden ontwerp van wet tot bekrachtiging van bedoelde concessie vergezeld gaat.

§ I. Rigting van den Weg.

De bepaling van de rigting aan den Zuider-Spoorweg te geven, gaf stof tot verschillende beschouwingen.

De bestemming van dien weg is de verbinding tusschen het Noorden en Zuiden des Rijks; — de bevordering der gemeenschap van de groote Nederlandsche handelssteden met de meer oostwaarts liggende provincien en België, zoowel in de rigting naar Antwerpen, Brussel en Frankrijk, als met Luik en de Belgische mijndistricten; — eindelijk de bevordering der gemeenschap met den linker Rijnoever.

Om in deze verschillende behoeften op eene doeltreffende wijze te voorzien, is het volstrekt noodig dat men de rivieren op geschikte punten door middel van bruggen overga. Zonder dusdanige vaste verbinding toch zou het spoorwegverkeer altijd gebrekkig blijven.

Het bleef intusschen de vraag: zal men op een enkel punt eene brug over onze rivieren leggen of is het noodig meer dan ééne brug te maken.

Twee gevoelens zijn daarover aan den dag gelegd. Volgens het eene zou men één centraal verbindingspunt moeten kiezen. Vermits de veiligheid van den Noorderlekdijk volstrekt niet toelaat eene brug over de Lek te leggen beneden Amerongen — vermits daardoor het denkbeeld vervalt van eene regtstreeksche verbinding van Utrecht met Breda over Vianen en Gorinchem, of over Kuilenburg in de rigting van 's Hertogenbosch, heeft men dat centraal verbindingspunt meer oostelijk gezocht en werd het plan ontworpen tot aanleg eener baan die, van den Rijnspoorweg te Maarsbergen uitgaande, over Tiel en Lith naar 's Bosch zou gaan.

Volgens het tweede gevoelen zouden twee rivierovergangen noodig zijn; de eerste meer westelijk in de rigting van Rotterdam over Dordrecht naar Breda; de tweede meer oostelijk, wel bij voorkeur te Arnhem en te Nijmegen; van den aanvang af is de Regering van oordeel geweest, dat het tweede gevoelen de voorkeur verdiende.

Na overweging van hetgeen over deze hoofdvraag is gezegd en geschreven, is zij bij die meening gebleven. Met het oog op de toekomst, op de verdere ontwikkeling van ons spoorwegnet, heeft zij gemeend zich in deze gewigtige zaak niet te mogen laten afschrikken door de overweging, dat de aanneming van dit tweede gevoelen grooter uitgaven na zich moest slepen.

Bovendien komt het haar voor, dat, zoo thans werd besloten slechts één centraalpunt van overgang der rivieren te kiezen, de behoefte aan meer overgangen zich later welligt zoo sterk kon doen gevoelen, dat de beide andere overgangen dan toch gemaakt zouden moeten worden; hetgeen de kosten dan nog grooter zou doen worden.

Men stelle zich voor, dat de Zuiderspoorweg *of* loope van Vlissingen over 's Bosch, Venlo naar Maastricht, en over Lith, Tiel en Maarsbergen met den Rijnspoorweg verbonden zij, *of* evenzoo loope van Vlissingen tot Maastricht, doch van Breda over Dordrecht en Rotterdam, met den Hollandschen spoorweg zij verbonden, en van 's Bosch over Grave, Nijmegen en Arnhem met den Rijnspoorweg en den ontworpen Noorderspoorweg.

In het eerste geval heeft men eene goede verbinding tusschen Noordholland en Utrecht over 's Bosch naar oostelijk Noordbrabant en Limburg en van de oostelijke en noordelijke provincien met Breda en Zeeland. Het kruispunt zal dan te 's Bosch zijn. Maar de geheele provincie Zuidholland is dan van hoogst ongunstige conditie. Men zou van 's Hage en Rotterdam, 's Bosch, westelijk Noordbrabant en Limburg niet dan langs eenen aanzienlijken omweg over Utrecht kunnen bereiken; eene doorloopende spoorwegverbinding tusschen Zuidholland met Tilburg, Breda en Zeeland zou in het geheel niet verkregen worden. Evenmin wordt eene goede spoorwegverbinding verkregen tusschen Gelderland, Overijssel en de meer noordwaarts liggende provincien eenerzijds, en oostelijk Noordbrabant en Limburg anderzijds.

In het andere geval daarentegen heeft men eene behoorlijke verbinding van Zuidholland met Zeeland, geheel Noordbrabant en Limburg met elkander.

Gelderland, Overijssel en de noordelijke gewesten worden over Arnhem en Nijmegen met geheel Noordbrabant en met Zeeland verbonden en komt later de verbinding tusschen Nijmegen en Maastricht tot stand ook met Limburg; Noordholland en Utrecht worden beter, althans even goed met westelijk Noordbrabant en Zeeland verbonden. Over Arnhem en Nijmegen verkrijgen zij, wanneer de zoo even besproken verbinding tusschen Nijmegen en Maastricht tot stand wordt gebragt, eene onafgebrokene goede verbinding met Limburg.

Vergelijkt men deze beide beschouwingen, dan komt men tot het besluit dat, wat het binnenlandsch verkeer betreft, door de twee rivier-overtogten meer belangen bevorderd worden dan door éénen. In het bijzonder meent de Regering er op te mogen wijzen dat, door de voorkeur te geven aan het stelsel van twee rivier-overgangen, de zoo belangrijke fabriekstad Tilburg met al de Hollandsche hoofdsteden in verband wordt gebragt, terwijl zij anders van eene regtstreeksche spoorweggemeenschap met Zuidholland geheel wordt uitgesloten.

Voegt men bij deze beschouwingen die welke aan het belang van het internationaal verkeer kunnen worden ontleend, dan treden de voordeelen van twee rivier-overgangen in nog helderder licht.

In het bovengestelde eerste geval wordt geheel Zuidholland verstoken van de onafgebroken gemeenschap met Antwerpen, Brussel en Frankrijk. Noordholland verkrijgt die niet dan met eenen omweg. Van Rotterdam over Dordrecht naar Breda, toch, is de afstand slechts 45 mijlen, over Utrecht, Maarsbergen, en 's Hertogenbosch 163. Van Amsterdam over Maarsbergen en 's Hertogenbosch naar Breda is de afstand 146 mijlen, over Rotterdam en Dordrecht slechts 138. Voor Utrecht is het verschil niet noemenswaard. De stad Dordrecht wordt geheel uitgesloten.

Bovendien zal dan de zeehaven van Vlissingen voor den handel van de Hollandsche steden van geenerlei nut zijn, en slechts in het belang van Antwerpen als voorhaven van deze handelsplaats dienen.

Zuidholland zal de Boven-Maas en den linker Rijnoever niet kunnen bereiken, dan langs den vrij aanmerkelijken omweg over Utrecht. Let men nu op de omstandigheid dat de Zuidhollandsche koopsteden door hare aardrijkskundige ligging een ruim aandeel hebben in den doorvoerhandel naar en van Duitschland in concurrentie met Antwerpen, dan mag men tot het besluit komen, dat het hoogst belangrijk is de voordeelen van de ligging dier steden niet te verminderen. Men zou, dit doende, de Belgische concurrentie krachtig in de hand werken.

Eene goede spoorwegverbinding tusschen de oostelijke provincien eenerzijds, de Boven-Maas en den linker Rijnoever anderzijds, wordt niet verkregen.

Hierbij dient te worden overwogen dat Tilburg 123 mijlen ver van Amsterdam is verwijderd en slechts 76 mijlen van Antwerpen. Komt de verbinding tusschen Tilburg en Turnhout tot stand, dan vermindert die afstand nog meer. En dan zal, in het eerst gestelde geval, eene der belangrijkste fabrieksteden van Nederland gedrongen worden de handelsmarkt van Antwerpen te kiezen, van waar zij, hetgeen zij behoeft, met veel minder transportkosten zal kunnen ontbieden.

Deze onderscheidene nadeelen worden vermeden, indien het bovengestelde tweede geval plaats grijpt.

Noord- en Zuidholland beide verkrijgen dan eene veel kortere gemeenschap met Antwerpen, Brussel en Parijs. Dit is van te meer belang, wanneer men nagaat, dat het goederenvervoer in deze rigting juist bestaat in die soort van handelswaren, welke de doorgaans hoogere spoorwegvracht zeer goed kunnen dragen.

Reeds nu blijkt dat, in onderscheiding van hetgeen anders op onze spoorwegen wordt waargenomen, het vervoer van goederen over den weg van Antwerpen naar Breda eene zeer aanzienlijke plaats bekleedt; niet minder dan 5/11 van de opbrengst vloeide uit dat *vervoer* voort. Zuidholland verkrijgt eene kortere gemeenschap met de Boven-Maas en den linker Rijnoever; Gelderland en de Noordelijke provincien evenzeer; voor Noordholland en Utrecht is de verbinding met deze landstreken over Arnhem en Nijmegen bijna even goed te verkrijgen als over 's Hertogenbosch.

Eindelijk Vlissingen wordt met de Hollandsche koopsteden verbonden; de voordeelen welke de haven van Vlissingen aan den groothandel verschaffen kan, worden niet uitsluitend voor Antwerpen voorbehouden, maar zijn ook voor den Nederlandschen handel verkrijgbaar.

De Regering zal niet ontkennen, dat voor sommige localiteiten de keus van ééne centrale lijn voordeeliger zou wezen in het bijzonder en voor Utrecht en 's Bosch.

Ook zou het, voor den Zeeuwschen weg, voordeeliger kunnen geacht worden dat de Hollandsche koopsteden uitgesloten werden van de voordeelen eener doeltreffende vereeniging met het Zuiden. Wat het eerste betreft — terwijl het tot de volstrekte onmogelijkheden behoort, alle belangen bij het ontwerpen van een spoorwegnet te bevredigen — meent de Regering te hebben aangetoond, dat er meer belangen betrokken zijn bij het stelsel van twee rivier-overgangen dan bij het andere stelsel: bij gevolg dat het algemeen belang door het gekozen stelsel meer bevorderd wordt.

Wat het andere betreft, zoo behoeft het geen betoog dat de belangen van hetgeen bestaat niet zouden mogen achterstaan bij hetgeen nog in de toekomst ligt.

Naar het door de Regering aangenomen beginsel, is aan de heeren Bredius en van Sijpesteyn, in overeenstemming met eenige ingezetenen van Rotterdam en Dordrecht, die een spoorweg-committé hebben gevormd, concessie voor den Zuiderspoorweg verleend.

Er zal een aanvang gemaakt worden met den aanleg van den weg van Rotterdam naar Maastricht over Dordrecht, Breda, Tilburg, 's Hertogenbosch, Helmond, Venlo en Roermond. Om dien weg aan zijne bestemming te doen beantwoorden, is het volstrekt noodig bruggen over de rivieren te maken bij Rotterdam, Dordrecht, het Hollandsch Diep bij Moerdijk en te Venlo, met beweegbare deelen ten gerieve der scheepvaart; van Venlo wordt de regter Maasoever gevolgd tot Maastricht.

Te Rotterdam zal de aansluiting met den Hollandschen spoorweg tot stand worden gebragt en deze weg alzoo met den Zuider- en met den Rijnspoorweg verbonden. Ten einde die aansluiting aan het doel beantwoorde, wenscht de Regering door eene subsidie de Hollandsche Spoorweg-Maatschappij in staat te stellen tot het versmallen van het spoor. Eene afzonderlijke voordragt van wet zal daarvoor worden gedaan. Te Maastricht moet de Zuiderspoorweg aansluiten aan den Aken-Maastrichtschen en aan den Maastrichtsch-Luikschen spoorweg, terwijl het doel voorts is om zoowel te Venlo als te Roermond den weg met de Pruissische spoorwegen te verbinden. Dit laatste is van onderhandelingen met Pruissen afhankelijk. Voor zooveel de aansluiting Venlo-Vierssen betreft zijn die wel aangevangen, maar hebben nog tot geen resultaat geleid. Zoolang de wet niet heeft uitgemaakt dat Nederland ten behoeve van zijne spoorwegen de volstrekt noodzakelijke offers zal brengen, acht de Regering het voorbarig bepaalde verbindtenissen met andere Mogendheden aan te gaan. Van daar ook dat zij nog geene bepaalde voorstellen ten aanzien van den rivier-overtogt bij Arnhem en Nijmegen heeft gedaan, en ook het vraagpunt of men den weg van Venlo naar Nijmegen zal doortrekken, onbeslist heeft gelaten.

Nadat de weg van Rotterdam tot Maastricht zal zijn voltooid, zijn de concessionarissen verpligt tot den aanleg van den Zeeuwschen spoorweg, en zal alzoo aan de billijke wenschen der prov. Zeeland worden voldaan.

Daar het wenschelijk is dat de geheele Zuidelijke spoorweg, welke uitbreiding daaraan in vervolg van tijd ook gegeven moge worden, door eene en dezelfde Maatschappij geëxploiteerd worde, heeft de Regering begrepen voor die vertakkingen, welker aanleg zij betrekkelijk spoedig te gemoet ziet, reeds nu aan de concessionarissen voorkeur te moeten verleenen.

Die voorkeur omvat in de eerste plaats een spoorweg van 's Hertogenbosch naar Grave en Nijmegen.

Reeds boven is opgemerkt dat de Zuiderlijn in het belang van ons binnenlandsch verkeer de noordelijke en zuidelijke provincien des Rijks in directe gemeenschap met elkander moet brengen, en dat die gemeenschap door de thans geconcessioneerde lijn slechts gedeeltelijk zal kunnen worden tot stand gebragt.

Om die reden is voor de lijn van 's Hertogenbosch naar Grave en Nijmegen, met het oog op eene aansluiting aan het uitgangspunt der Noorderspoorwegen, voorkeur verleend.

Een tweede voorkeur is gegeven voor eene lijn van Tilburg op Turnhout.

In België is men er sedert lang op bedacht, om, door den aanleg van een spoorweg van Leuven op Herenthals, de gaping, welke alsnog in de regte lijn tusschen Charleroi en Turnhout bestaat, aan te vullen. Indien dit geschied is, zal van Turnhout uitgaande regt door zuidwaarts het bassin van Charleroi, en alzoo het aan steenkolen en metalen rijkste deel van België worden bereikt en behalve een tweeden weg over Erguelines naar Parijs ook nog een kortere weg naar Luik worden verkregen.

In dat geval zullen door eene aansluiting naar Tilburg voor de nijverheid in Noordbrabant belangrijke voordeelen worden verkregen.

In de derde plaats eindelijk is voorkeur verleend voor eene lijn van Helmond naar Eindhoven en Tilburg en naar de Belgische grenzen.

Zoodra er ten gevolge der Noordwaartsche verlenging van de lijn van 's Hertogenbosch eene splitsing der treinen zal moeten plaats hebben kan het in het belang der exploitatie en van het internationaal verkeer noodzakelijk worden dat die splitsing reeds te Tilburg gemaakt worde en dat van daar oostwaarts de omweg over 's Hertogenbosch vermeden en de regte lijn over Helmond gevolgd worde, vooral wanneer dan reeds de verbinding van Tilburg met Turnhout zal zijn tot stand gekomen, wanneer de behoefte daaraan zich zal doen gevoelen.

Het is daarom noodig geoordeeld voor de lijn van Tilburg op Eindhoven en Helmond reeds nu voorkeur te geven. Met het oog op een vroeger ontworpen spoorweg van Luik over Tongeren en Bilsen naar Eindhoven en 's Hertogenbosch is daarbij tevens de voorkeur gevoegd voor eene vertakking van de Belgische grenzen, ten einde daardoor later eene verkorte gemeenschap met Luik te kunnen bevorderen.

De Regering acht hiermede de denkbeelden, waarvan zij bij het verleenen der tegenwoordige concessie is uitgegaan, genoegzaam toegelicht. De geconcessioneerde lijn is de eerste van een meer uitgebreid spoorwegnet, dat vroeger of later het noorden en het zuiden des Rijks met elkander moet verbinden. Die verbinding zal eerst dan volledig zijn, het doel van den Zuiderspoorweg eerst dan volkomen bereikt kunnen worden, wanneer de beide rivier-overgangen voltooid zullen wezen. Onder de bestaande omstandigheden durft de Regering geene voordragt doen om dit reeds nu te ondernemen. Vooral niet omdat de Regering wenscht zich ook de uitvoering van andere hoogst belangrijke maar kostbare ondernemingen aan te trekken of die te ondersteunen, in het bijzonder de gemeenschap zoowel van *Amsterdam* als van *Rotterdam* met de Zee. Aan het billijke verlangen daartoe wenscht de Regering gehoor te verleenen. Zij meent echter dat het onraadzaam is alles te gelijk te willen aanvangen. Worden de ondernemingen van den Noorder- en van den Zuiderspoorweg tegelijk aangevangen, en wierd dan tevens besloten tot de bevordering van de doorgraving van Holland op zijn smalst, in het belang van den Amsterdamschen handel, en tot de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar Zee, werken, waarvoor jaren worden gevorderd eer zij volbragt zijn — de Regering zou meenen dat men dan wel eenigen tijd zal mogen wachten eer men tot de uitvoering van nog meer werken besloot — het zou dan toch geraden zijn vooraf de overtuiging te erlangen, dat de voorspoed, dien Nederland nu gedurende zoo vele jaren genoot, niet door minder gunstige omstandigheden werd vervangen.

De beschouwingen der Regering hieromtrent worden in eene volgende § ontwikkeld.

§ 2. Financiële Beschouwingen.

Behalve de ondersteuning aan deze onderneming te schenken voor den aanleg van buitengewone kunstwerken wordt haar een waarborg van renten en aflossing van gelijk bedrag en op gelijke voorwaarden toegezegd als aan de onderneming van den Noorderspoorweg.

De noodzakelijkheid om den aanleg van den Zuiderspoorweg te bevorderen door het verstrekken van subsidien behoeft weinig betoog.

De kosten voor het leggen van bruggen over de rivieren zijn te groot, dan dat zij, redelijker wijze, ten koste van eene bijzondere onderneming kunnen worden gebragt.

Het laat zich niet verwachten dat, wanneer het aanleg-kapitaal met de voor die werken benoodigde som moet worden vergroot, de opbrengsten van den weg, in de eerste jaren althans, toereikend zouden zijn om de renten van dat kapitaal te dekken. Van daar dat de Regering tot het besluit is gekomen, om het verleenen van een renteloos voorschot voor die werken voor te stellen; een voorschot dat uit de eventuële winsten aan den Staat terug gegeven zal moeten worden.

Dit voorschot bedraagt *f* 12,000,000, voor de vier bruggen over de rivieren, welker aanleg noodzakelijk is, zal de Zuiderspoorweg aan zijne bestemming voldoen. Wanneer de weg van Rotterdam naar Maastricht in exploitatie gebragt zal zijn, zullen de concessionarissen verpligt wezen tot den aanleg van den weg van Vlissingen naar Breda. Ook daarvoor wordt een gelijksoortig renteloos voorschot, ten bedrage van *f* 3,600,000, beloofd, ten einde de afdamming van de Ooster-Schelde en het maken eener brug over het Sloe te bekostigen; terwijl voorts mede ten laste van de schatkist zullen komen de kosten van het kanaal door Zuid-Beveland, geraamd op twee millioen gulden, en de verdedigingswerken, welke voor de lijn naar Maastricht en voor den Zeeuwschen weg, op *f* 6,000,000 voor elk der beide lijnen, dienen te worden aangeslagen.

Vermits echter voor den aanleg van den Zuiderspoorweg eene tijdsruimte van eenige jaren wordt vereischt, behoeft thans nog geene aanwijzing van middelen voor deze subsidien te geschieden.

Maar, gelijk in de vorige § reeds is opgemerkt, er hebben zich, behalve de spoorwegen, andere behoeften doen gevoelen.

Reeds sedert geruimen tijd zijn ernstige en gegronde klagten gerezen over de gebreken van de gemeenschapswegen van onze grootste handelsteden met de zee. Er zijn ontwerpen tot verbetering opgemaakt, aan welker verwezenlijking de Regering de hand wenscht te slaan.

Voor dat die ontwerpen geheel in gereedheid zijn gebragt, is het niet wel mogelijk in bijzonderheden daarover uit te weiden. De Regering meent zich dan ook voorshands te moeten bepalen tot de vermelding van hare voornemens dienaangaande, omdat deze noodwendig van invloed moeten zijn op de besluiten aangaande de bestemming van voorhanden en welligt nog te wachten baten te nemen. Zij herinnert in de eerste plaats aan hetgeen vroeger door den tweeden ondergeteekende is te kennen gegeven bij de behandeling van het laatste wetsontwerp, waarbij een crediet werd gevraagd tot inkoop van schuld (zitting der Tweede Kamer van den 4 april jl.); er is namelijk toen gewezen op het voornemen der Regering om de uitgave tot amortisatie in dier voege te regelen, dat van de voorhanden beschikbare baten een bedrag in kas wierd gehouden, toereikend om de uitgaven te bestrijden, welke voor groote werken althans in de twee eerste jaren noodig zouden zijn. Daarbij had men reeds toen in het oog wat tot uitvoering van de werken ter verbetering van de bovenbedoelde gemeenschapswegen met de zee vereischt zou worden. Het behoeft toch wel naauwelijks te worden gezegd, dat de daarvoor benoodigde uitgave over verscheidene jaren verdeeld zou moeten worden.

Het financiële plan, bij de aanbieding van de begrooting van 1859 ontwikkeld, was niet ontworpen met het oog op zoo groote uitbreiding van uitgaaf.

In dit plan was dus ruimte ook voor het denkbeeld van vermindering van belastingen. Dat denkbeeld echter moet thans zooveel op den achtergrond worden geschoven, als door de omstandigheden wordt vereischt. Niet alleen zal het thans noodig zijn eerst de vragen te beslissen, welke zich ten aanzien van den aanleg van spoorwegen voordoen, niet alleen zal men het bezwaar van eene aanzienlijke renteguarantie moeten overwegen, — maar ook, en vooral, zal het noodzakelijk wezen den loop der staatkundige gebeurtenissen van onze dagen gade te slaan. Indien de Regering al vrijheid meent te hebben om de ontwerpen tot ondersteuning van groote werken vooreerst nog niet ter zijde te stellen en alleen in overweging te houden de vraag of de staatkundige gebeurtenissen vrijheid en gelegenheid geven om reeds nu aan de uitvoering van hetgeen in aanmerking komen kan, de hand te slaan, zij meent dat het onraadzaam moet worden geacht 's Lands gewone inkomsten te verminderen, zoolang de vrede in ons werelddeel niet voor goed is hersteld, ten ware men althans het besluit name om al wat de uitvoering van groote werken betreft tot rustiger tijden uit te stellen. Dit laatste zou de Regering betreuren.

Ook mag herinnerd worden aan hetgeen bij de behandeling van verscheidene financiële wetten in de laatste jaren van Regeringswege werd gezegd. Het denkbeeld, vroeger geopperd, om de voorhanden baten als het ware te beleggen in Staatsschuld, met het doel om daaruit een spoorwegfonds te vormen en om, naar gelang van omstandigheden, de ingekochte schuld weder te gelde te maken, heeft geenen bijval gevonden. Men meende dat dit eene noodelooze complicatie daarstellen zou in de finantien; dat weder verkoop van Staatsschuld, die de Staat had ingekocht, inderdaad toch niets anders zou zijn dan het sluiten eener nieuwe leening; dat, zoo daartoe werd besloten, de uitgifte van schuld, rentende 2½ of 3 pct., welligt minder aanbevelenswaard zou zijn dan het aangaan eener leening tot den koers van den dag of de uitgifte van schatkistbiljetten.

Deze meening is ook die der Regering. Zij acht het geraden de baten, die zich in 's Rijks kas bevinden, niet ongebruikt te laten liggen; de renten, die door inkoop van schuld worden uitgewonnen, zijn zeer wezenlijke besparingen. Maar de Regering gelooft tevens, dat men die sommen niet mag beschouwen als definitief onttrokken aan de bestemming, welke men daaraan toedacht: de uitvoering van groote werken. Met andere woorden, dat men de mogelijkheid niet uit het oog mag verliezen, dat, indien soms de financiële voorspoed, in de laatste jaren genoten, niet bleef voortduren, in vervanging van de ingekochte schuld, wederom andere schuld zou moeten worden uitgegeven.

Die mogelijkheid mag vooral bij de behandeling van vraagstukken, met het belastingwezen in verband staande, niet voorbij worden gezien.

Onder dit uitdrukkelijk voorbehoud aarzelt de Regering geenszins de ondersteuning aan te bevelen, welke bij dit wetsontwerp ten behoeve van den Zuiderspoorweg wordt voorgesteld.

Vermits, gelijk gezegd is, de guarantie van rente en aflossing op denzelfden voet is geregeld als in de concessie voor den Noorderspoorweg, is het overbodig dienaangaande nadere toelichtingen te geven.

Een exemplaar van de concessie, aan de heeren *Bredius* en *van Sijpesteyn* verleend en door hen aanvaard, wordt, met een kaartje van het ontworpen spoorwegnet, hiernevens overgelegd, mitsgaders de ramingen van kosten, zoowel van het gedeelte van *Rotterdam* tot *Maastricht* als van *Vlissingen* tot *Breda*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

De Minister van Finantien,
VAN BOSSE.

GEMEENTERAAD
VAN
ROTTERDAM.

Zitting van Donderdag den 9 Junij.

Deze onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester gehouden openbare vergadering werd door 26 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren Beelaerts van Blokland, Blankenheym, Blom, van Casteel, Hoynck van Papendrecht, Löhnis, van Reesema, Viruly, F. van Vollenhoven en J. van Vollenhoven.

Na de opening der vergadering werden de notulen der vorige vergadering voorgelezen en zonder aanmerkingen goedgekeurd.

Daarop deelde de Voorzitter mede, dat de volgende stukken ingekomen waren:

1°, van Gedeputeerde Staten: *a*, de goedkeuring op de Raadsbesluiten tot het onderhandsch verhuren van de azijnmakerij op den Goudschen Singel, van het pand aan de Huibrug en van het commissarishuis aan den Haringvliet; — *b*, de goedkeuring op het Raadsbesluit tot het doen eener overschrijving van ƒ 500 voor den verbouw van het lokaal van den ijk; — *c*, de goedkeuring op de kohieren der plaatselijke directe belasting, zoowel voor de wijken 6—10 als voor de wijken 11—15; — *d*, de goedkeuring op het Raadsbesluit tot opheffing van het beurtveer op Zierikzee, — en *e*, afschrift eener afwijzende beschikking op eene reclame tegen den aanslag in de plaatselijke directe belasting. — Voor kennisgeving aangenomen.

2°, van de commissie van bestuur der Geneeskundige School eene uitnoodiging tot bijwoning der jaarlijksche examina van de leerlingen dier school. — Hiervan zal gebruik worden gemaakt voor zoo verre men daartoe in de gelegenheid wezen zal.

3°, berigt, dat de Arrondissements-Regtbank alhier uitspraak had gedaan ten voordeele der gemeente in de procedure tegen den heer L. A. van Winkel ter zake van de trottoirs, werd [illegible] het vonnis daarop in zijn geheel door den heer Secretaris voorgelezen. — Na die voorlezing vroeg de heer Hubrecht, of nu terstond zou worden voortgegaan met het aanleggen der trottoirs in de Hoofdsteeg, waarop de Voorzitter zeide onmogelijk terstond hierop te kunnen antwoorden, dewijl hij daarover nog vooraf in overleg moest treden met heeren Wethouders.

4°, van het Nederlandsch Israëlitisch Armbestuur mededeeling, dat de rekening over 1858 ter opneming gereed was, sluitende met een batig slot van ruim ƒ 600. — Met goedvinden der Vergadering benoemde de Voorzitter eene commissie, bestaande uit de heeren Hoffmann, Ledeboer en de Bruyn, om deze rekening op te nemen.

5°, missives van de heeren L. F. Temminck en G. Dunning, houdende mededeeling dat zij de benoeming tot leden der commissie van bestuur der Academie van beeldende kunsten en technische wetenschappen aannemen. — Voor kennisgeving aangenomen.

6°, een voorstel van Burgemeester en Wethouders, strekkende om over te gaan tot het leggen van trottoirs aan beide zijden der Hoogstraat, van de Hoofdsteeg tot aan de Wijde Marktsteeg en Naauwe Kerkstraat.

Dit voorstel gaf aanleiding tot eene korte discussie over de trottoirs. — De heer Ledeboer gaf namelijk in bedenking, daar de geheele Oost-Molenstraat thans opgebroken is en nieuw gestraat wordt, van deze gelegenheid gebruik te maken om daar nu ook trottoirs te maken. — De heer van Rijckevorsel vroeg, of ook in overweging genomen was, om slechts aan ééne zijde der Hoogstraat trottoirs te leggen bij wijze van proefneming, en zoo dit punt in overweging genomen was, welk bezwaar daartegen bestond? — De Voorzitter antwoordde, dat men niet had gedacht aan het leggen van trottoirs aan slechts ééne zijde, want dan zou de vraag rijzen aan welke zijde, dewijl dan de eene boven den ander bevoorregt worden zou. Wel had men bepaald de trottoirs niet te breed te maken, ten einde de rijstraat niet te smal te maken. Hetgene de heer Ledeboer had aangevoerd omtrent de Oost-Molenstraat kon hij niet in behandeling brengen, omdat het voorstel dan vooraf had behooren te worden ingediend, doch wel wilde hij de aandacht der commissie voor de plaatselijke werken op deze zaak vestigen. — De heer van Rijckevorsel hernam nu, dat hij de Hoogstraat op sommige plaatsen te naauw achtte om daar aan beide zijden trottoirs te leggen. — Wat de proef aanbelangt met het leggen van trottoirs aan slechts ééne zijde der straat, daaromtrent merkte de heer Hubrecht aan, dat die bereids genomen was, en wel aan het einde der Hoogstraat, van de Goudsche Wagenstraat tot aan de gewezen Oostpoort. — De heer van Oordt bragt nu bij, dat dit trottoir nog niet verder strekt dan van de Goudsche Wagenstraat tot aan het Krankzinnigengesticht, en of geen plan bestond om dat eerst af te werken tot aan de gewezen Oostpoort. — De heer Eickma toonde aan, dat de ondervinding daar ter plaatse had bewezen dat een trottoir aan slechts ééne zijde der Hoogstraat bezwaar had opgeleverd, dewijl dan rij- en voertuigen alleen zich aan die zijde bewogen waar geen trottoir was en dikwerf op de voetstraat reden tot groot ongerief der bewoners. De breedte der trottoirs zou afhankelijk worden gemaakt van de breedte der straat. — De heer Ledeboer drong er nog op aan, de trottoirs niet te breed te maken, ten einde daardoor later ongerief te voorkomen. — Ten gevolge der opmerkingen van den heer Eickma trok de heer van Rijckevorsel ten slotte zijn voorstel in.

Het voorstel tot het leggen van trottoirs aan beide zijden der Hoogstraat, van de Hoofdsteeg tot aan de Wijde Marktsteeg, werd daarop met algemeene stemmen aangenomen.

7°, het rapport der commissie, belast geweest met het onderzoeken der vraag, of men zich al dan niet in cassatie zou voorzien tegen de uitspraak van den Hoogen Raad in zake der aanhaling van zekeren os; de conclusie van dit rapport, dat bij monde van den heer Bichon van IJsselmonde werd uitgebragt, strekte om te berusten in de uitspraak. — Met dankzegging aan de commissie vereenigde de Vergadering zich met deze conclusie.

8°, eene missive van den heer dr. G. D. S. Schotel te Tilburg, houdende verzoek om een door hem uit te geven Leven van den dichter H. Tollens Cz. aan de gemeente Rotterdam te mogen opdragen. — Burgemeester en Wethouders werden gemagtigd te antwoorden dat deze opdragt zeer aangenaam zou wezen.

9°, van de Plaatselijke Schoolcommissie eene voordragt tot benoeming van een lid dier commissie in de plaats van den heer H. Muller Sz.; die voordragt bestond uit de heeren D. P. van Wageninge en dr. H. G. de Monchy. — Ter visie gelegd tot de volgende vergadering.

10°, van de heeren Reering c. s. copie van een adres aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende verzoek om concessie voor de spoorwegen in het noordelijk gedeelte des Lands. — Ter visie gelegd,

11°, een voorstel van Burgemeester en Wethouders, om het tarief der bruggelden, na de onlangs daarin gebragte wijzigingen, met de daarbij behoorende verordening, in hun geheel te doen herdrukken. — Goedgekeurd.

12°, een adres van den heer P. J. Giebels, houdende verzoek om, daar zich steeds meer en meer de behoefte doet gevoelen aan het houden van periodieke verkoopingen van paarden en rijtuigen hier ter stede, benoemd te worden tot makelaar in paarden en rijtuigen, welk verzoek een oogenblik de lachspieren in beweging bragt. — Werd besloten het adres ter visie te leggen.

13°, het rapport van Burgemeester en Wethouders nopens het verzoek van den kerkeraad der Hoogduitsche gemeente om den afstand van eenigen grond, zoo mogelijk kosteloos, aan het Tweede Nieuwewerk tot het bouwen van eene kerk aldaar. [illegible] van het rapport strekte om voor het beoogde doel af te staan een perceel groot 406 vierkante ellen en zoo noodig nog een perceel daarnevens groot 392 vierkante ellen, doch naar de meening van Burgemeester en Wethouders bestonden er geene termen om dien afstand om niet te doen plaats hebben, maar stelden zij voor den grond af te staan à ƒ 8 per vierkante el. — Ter visie gelegd.

Na de afhandeling der ingekomen stukken was in de eerste plaats aan de orde de benoeming van twee commiezen-surnumerair. Met 23 stemmen werden op nieuw als zoodanig benoemd M. A. Peelen en C. Holleman, terwijl 3 blanco-biljetten in de bus gevonden werden.

Daarop kwam op nieuw in behandeling het aangehouden voorstel der Plaatselijke Schoolcommissie, betrekkelijk de scholen van meer uitgebreid lager onderwijs voor jongens.

De Voorzitter deelde mede, dat thans het advies van den heer Schoolopziener te dezer zake ontvangen was, die zijne geheele goedkeuring schenken kon aan de gedane voorstellen, maar zich alleen de vraag veroorloofde of het opnemen van staathuishoudkunde en handelswetenschap onder de vakken van onderwijs niet in strijd was met de wet. Tegen de benoeming van den heer J. Valkhof had hij ook geene bedenking.

De heer de Bruyn opperde het denkbeeld het praeadvies te vragen der Plaatselijke Schoolcommissie ten aanzien der door den heer Schoolopziener in het midden gebragte vraag. Zulks vond geen tegenspraak, maar nadat een paar leden hun gevoelen hadden geuit over de opgeworpen vraag, werd in bedenking gegeven evenwel voort te gaan met de behandeling der overige punten, dewijl zich daarbij nogmaals het geval zou kunnen opdoen dat het advies der Schoolcommissie gevorderd wierd, wat dan gelijktijdig kunnen geschieden.

De Voorzitter wilde nu in behandeling brengen punt betreffende het overnemen door de stad van zes door de Schoolcommissie aangewezen schol doch de heer Hubrecht kwam op tegen de afzonderli behandeling van dit punt en meende dat gelijkti moest overwogen worden het oprigten van nog geheel nieuwe scholen, waarvan de onderwijzers bij gelijkend examen zouden worden benoemd; hij zag da in een nuttigen prikkel voor allen.—De Voorzitter vo de hiertegen aan, dat het oprigten van tien scholen re vroeger bepaald was, en dat daaraan nu een begin uitvoering gegeven werd door de overneming van bestaande. — De heeren van Oordt, van Rijckevor en Hubrecht betoogden daarop, dat juist het nutt gelegen zou zijn in het gelijktijdig openstellen vier nieuwe scholen met het overnemen der zes staande. — De heeren Obreen en Ledeboer begrep de bedoeling niet, en de eerste veroorloofde zich vraag, of dan gelijktijdig nog vier nieuwe lok daargesteld zouden moeten worden en vier nieu onderwijzers benoemd. — De heer Hubrecht be woordde zulks met te verwijzen naar de verordenin waarin is opgenomen dat er tien scholen voor me uitgebreid lager onderwijs zullen zijn; waren eenmaal nog vier nieuwe onderwijzers benoemd, d was het voor deze van groot belang de noodi lokalen te vinden. — De heer van Rijckevorsel voeg daaraan toe, dat wanneer men nu alleen met het ov nemen der zes bestaande scholen begon, later welligt [illegible] dat men daarmede kon volstaan, zulks zou hij zeer noodlottig achten, waarbij hij aanhaalde wat vroeger met de Zeevaartkundige Scho voorgevallen was. — Nog andere leden voerden o de zaak het woord of wenschten nadere inlichting te bekomen, toen bleek dat verschillende leden het vergevorderde uur de zaal verlieten, weshalve Voorzitter de verdere beraadslagingen over deze za tot de volgende vergadering uitstelde en de zitti sloot.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.